KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Brussel 19.9.2007
KUMM(2007) 528 finali

2007/0195 (COD)

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li temenda d-Direttiva 2003/54/KE dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam ta' l-elettriku

(preżentata mill-Kummissjoni)

{SEG(2007) 1179}
{SEG(2007) 1180}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

L-elettriku u l-gass jinsabu fil-qofol tal-benessri ta' l-Ewropa. Mingħajr suq kompetittiv u effiċjenti ta' l-elettriku u tal-gass, iċ-ċittadini ta' l-Ewropa jkollhom iħallsu prezzijiet eċċessivi għal waħda mill-aktar ħtiġijiet fundamentali ta' kuljum tagħhom. Is-suq ta' l-elettriku u l-gass huwa wkoll essenzjali għall-kompetittività ta' l-Ewropa, minħabba li l-enerġija hija fattur importanti fl-industrija Ewropea.

Barra minn hekk, suq kompetittiv u effiċjenti ta' l-elettriku u l-gass huwa prerekwiżit biex nittrattaw it-tibdil fil-klima. Ikun biss b'suq li jaħdem sewwa li jkunilna possibbli niżviluppaw mekkaniżmu effikaċi għall-iskambju ta' l-emissjonijiet, kif ukoll industrija ta' l-enerġija li tiġġedded li tilħaq il-mira ambizzjuża maqbula mill-Kunsill Ewropew li jiġi żgurat li, sa l-2020, 20% ta' l-enerġija globali ta' l-UE tkun ġejja minn sorsi li jiġġeddu.

Fl-aħħarnett, suq kompetittiv ta' l-elettriku u l-gass fi ħdan l-UE kollha kemm hi huwa kruċjali biex niżguraw is-sigurtà tal-provvista ta' l-enerġija ta' l-Ewropa, minħabba li huwa biss suq mifrux ma' l-Ewropa kollha u kompetittiv li joffri aċċess ġust għan-netwerk lill-investituri potenzjali kollha, u jipprovdi inċentivi reali u effikaċi, sew lill-operaturi tan-netwerks kif ukoll lill-produtturi ta' l-enerġija, biex jinvestu l-biljuni ta' euro li se jkunu meħtieġa fl-UE matul iż-żewġ deċennji li ġejjin.

Il-proċess tal-liberalizzazzjoni tas-suq ta' l-elettriku u l-gass inbeda madwar 10 snin ilu. Matul dawn l-10 snin, bosta miċ-ċittadini ta' l-Ewropa gawdew minn aktar għażla u aktar kompetizzjoni, b'servizz u sigurtà mtejba. Madankollu, il-valutazzjoni li għamlu l-Kummissjoni u r-regolaturi Ewropej ta' l-enerġija wriet li l-proċess ta' l-iżvilupp ta' swieq tassew kompetittivi għad fadallu ħafna biex jitlesta. Fil-prattika, wisq miċ-ċittadini u l-azjendi ta' l-UE għadhom neqsin minn għażla reali ta' fornituri. Il-frammentazzjni tas-suq bil-fruntieri nazzjonali, grad għoli ta' integrazzjoni vertikali u konċentrazzjoni għolja tas-suq jinsabu fil-għerq tan-nuqqas ta' suq intern reali.

Mid-dħul fis-seħħ tad-Direttivi preżenti dwar l-elettriku u l-gass f'Lulju 2003, il-Kummissjoni konsistentement issorveljat l-implimentazzjoni u l-effetti tagħhom fis-suq, u baqgħet f'kuntatt regolari mal-partijiet kollha interessati. B'mod partikolari, kull sena l-Kummissjoni ppubblikat ir-rapport tagħha dwar l-implimentazzjoni tas-suq intern ta' l-elettriku u l-gass. Organizzat il-Forum tar-Regolaturi ta' l-Elettriku f'Firenze u l-Forum tar-Regolaturi tal-Gass f'Madrid, b'tali mod li laqqgħet flimkien, fuq bażi regolari, ministeri, awtoritajiet regolatorji nazzjonali, il-Kummissjoni, operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni, fornituri, kummerċjanti, konsumaturi, unjins, utenti tan-netwerks u l-boroż ta' l-enerġija.

Fi tmiem l-2005, il-Kunsill Ewropew ta' Hampton Court sejjaħ għal Politika Ewropea tassew dwar il-Politika. B'reazzjoni għal din is-sejħa, fit-8 ta' Marzu 2006 il-Kummissjoni ppubblikat *Green Paper* dwar l-iżvilupp ta' Politika Ewropea ta' l-Enerġija komuni u koerenti. Il-konsultazzjoni pubblika ħalliet 1 680 risposta. Diġà fl-2005, il-Kummissjoni bdiet investigazzjoni tas-swieq tal-gass u l-elettriku. L-investigazzjoni dwar l-enerġija kienet risposta għat-tħassib li esprimew il-konsumaturi u azjendi li daħlu ġodda fis-settur dwar l-iżvilupp tas-suq tal-gass bl-ingrossa u dwar l-għażla limitata għall-konsumaturi. Il-Kummissjoni adottat ir-Rapport Finali ta' l-investigazzjoni, flimkien ma' pakkett komprensiv ta' miżuri, biex tipproponi Politika ta' l-Enerġija għall-Ewropa fl-10 ta' Jannar 2007.

Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni ta' l-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika ta' l-Enerġija għall-Ewropa"[1] saħqet fuq l-importanza li jiġi kkompletat s-suq intern ta' l-elettriku u tal-gass naturali. Jirfdu l-Komunikazzjoni kien hemm rapport komprensiv dwar is-suq intern, ir-riżultati finali ta' l-investigazzjoni tal-kompetizzjoni fis-settur, u analiżijiet fil-fond dwar il-qagħda tas-swieq nazzjonali tal-gass u l-elettriku. B'mod parallel, il-Kumissjoni għamlet valutazzjoni ta' l-impatt biex tiżen alternattivi ta' politika marbuta mal-kompletar tas-suq intern tal-gass u l-elettriku. Il-valutazzjoni ta' l-impatt inkludiet konsultazzjoni mal-partijiet interessati. Imtlew 339 kwestjonarju minn organizzazzjonijiet b'għeruqhom fi 19-il pajjiż. Barra minn hekk, organizzazzjonijiet mhux konnessi ma' pajjiż partikolari rċevew 73 kwestjonarju. Saru intervisti ma' 56 persuna interessata oħra, l-aktar kumpaniji li jistgħu jintlaqtu jew mis-separazzjoni ta' l-assi tagħhom jew inkella b'aktar rekwiżiti ta' trasparenza.

Il-Kunsill Ewropew tar-Rebbiegħa 2007 lill-Kummissjoni stedinha tipproponi miżuri ulterjuri, bħalma huma:

- is-separazzjoni effettiva ta' l-attivitajiet ta' forniment u produzzjoni mill-operazzjonijiet tan-netwerk
- aktar armonizzazzjoni tas-setgħat tar-regolaturi nazzjonali ta' l-enerġija u tisħiħ ta' l-indipendenza tagħhom
- l-istabbiliment ta' mekkaniżmu indipendenti għall-kooperazzjoni bejn ir-regolaturi nazzjonali;
- il-ħolqien ta' mekkaniżmu għall-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni biex jittejbu l-kooordinament ta' l-operat tan-netwerks u s-sigurtà tax-xibka, il-kummerċ transkonfinali u l-operat tax-xibka; kif ukoll
- aktar trasparenza fl-operat tas-suq ta' l-enerġija.

Il-Kunsill Ewropew saħaq ukoll fuq il-ħtieġa li tissaħħaħ is-sigurtà tal-provvista, fi spirtu ta' solidarjetà bejn l-Istati Membri.

Għal din ir-raġuni, il-Parlament Ewropew, fir-Riżoluzzjoni tiegħu dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u ta' l-elettriku li ġiet adottata fl-10 ta' Lulju 2007, esprima appoġġ politiku qawwi għal politika komuni ta' l-enerġija, bil-fehma li "s-separazzjoni tas-sjieda fil-livell tat-trażmissjoni hija l-aktar għodda effettiva biex tippromwovi l-investiment fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess ġust għan-netwerk għall-kompetituri ġodda u t-trasparenza fis-suq". Madankollu, il-Parlament saħaq li jeħtieġu miżuri oħra wkoll, u li d-differenzi bejn is-suq ta' l-elettriku u dak tal-gass aktarx jitolbu arranġamenti differenti ta' implimentazzjoni. Il-Parlament Ewropew sejjaħ ukoll għat-titjib tal-"kooperazzjoni bejn regolaturi nazzjonali fil-livell ta' l-UE, permezz ta' entità ta' l-UE, bħala mezz għall-promozzjoni ta' approċċ aktar Ewropew għar-regolazzjoni dwar kwistjonijiet transkonfinali".

Il-Kunsill tar-Regolaturi Ewropej ta' l-Enerġija (CEER) laqa' l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni ta' l-10 ta' Jannar, u approva bil-qawwa s-sejħa għal leġiżlazzjoni ġdida ta' l-UE biex is-suq uniku ta' l-enerġija jerġa' jinġieb fit-triq it-tajba. Fis-6 ta' Ġunju 2007, ir-Regolaturi Ewropej ta' l-Enerġija ppubblikaw sett ta' sitt dokumenti li jadottaw pożizzjoni

[1] KUMM (2007) 1.

rigward il-kwistjonijiet ewlenin tal-leġiżlazzjoni l-ġdida dwar l-enerġija. Appoġġaw, b'mod partikolari, il-proposti tal-Kummissjoni għal sorveljanza regolatorja indipendenti msaħħa fuq il-livelli nazzjonali u ta' l-UE, kif ukoll għas-separazzjoni fin-netwerks tat-trażmissjoni. Ir-regolaturi rrikkmandaw ċar li s-separazzjoni tas-sjieda tat-trażmissjoni għandu jkun, fil-prinċipju, il-mudell rekwiżit fil-leġiżlazzjoni l-ġdida ta' l-UE, u għandha tapplika sew għall-enerġija kif ukoll għall-gass.

Dawn l-elementi tqiesu bis-sħiħ fit-tfassil tal-proposti preżenti, li huma ppreżentati fil-qosor hawn taħt.

1. IS-SEPARAZZJONI EFFETTIVA TA' L-ATTIVITAJIET TA' FORNIMENT U PRODUZZJONI MILL-OPERAZZJONIJIET TAN-NETWERK

1.1. Id-dispożizzjonijiet eżistenti dwar is-separazzjoni [*unbundling*] mhumiex biżżejjed biex jiżguraw suq li jiffunzjona tajjeb

Il-leġiżlazzjoni eżistenti tirrikjedi li l-operazzjonijiet tan-netwerk ikunu separati legalment u funzjonalment mill-attivitajiet ta' forniment, ġenerazzjoni jew produzzjoni. L-Istati Membri kkonformaw ma' dan ir-rekwiżit billi applikaw strutturi differenti ta' organizzazzjoni. Bosta Stati Membri waqqfu kumpanija għal kollox separata għall-operat tan-netwerk, filwaqt li oħrajn ħolqu entità legali fi ħdan kumpanija integrata. Ir-rekwiżiti ta' separazzjoni legali u funzjonali taw kontribut pożittiv għall-emerġenza ta' swieq kompetittivi ta' l-elettriku u tal-gass f'diversi Stati Membri.

Min-naħa l-oħra, l-esperjenza turi li, fejn operatur tas-sistema ta' trażmissjoni tkun entità legali fi ħdan kumpanija integrata, jitqajmu tliet tipi ta' problemi.

L-ewwelnett, jista' jkun li l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jagħti trattament preferenzjali lill-kumpaniji affiljati tiegħu, għad-detriment ta' partijiet terzi konkorrenti. Fil-fatt, il-kumpaniji integrati jistgħu jużaw assi tan-netwerk biex jagħmluha aktar diffiċli li jidħlu kompetituri ġodda. Ir-raġuni aħħarija hija li s-separazzjoni legali u dik funzjonali ma jsolvux il-kunflitt fundamentali ta' interess fi ħdan il-kumpaniji integrati, għax l-interessi ta' forniment u produzzjoni jimmiraw li jkattru kemm jista' jkun il-bejgħ u s-sehem tas-suq, filwaqt li l-operatur tan-netwerk huwa obbligat li joffri aċċess mhux diskriminatorju lill-kompetituri. Huwa prattikament impossibbli li dan il-kunflitt inerenti ta' interess jiġi kkontrollat b'mezzi regolatorji, għax huwa impossibbli li tiġi ssorveljata l-indipendenza ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni fi ħdan kumpanija integrata mingħajr ma jkun hemm regolamentazzjoni qawwija u intrużiva wisq.

It-tieninett, bir-regoli attwali ta' separazzjoni, l-aċċess mhux diskriminatorju għall-informazzjoni ma jistax jiġi ggarantit, għax mhemm l-ebda mezz effikaċi biex l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma jitħallewx jikxfu tagħrif sensittiv għas-suq lin-negozji ta' ġenerazzjoni jew ta' forniment tal-kumpanija integrata.

It-tieletnett, l-inċentivi ta' investiment fi ħdan kumpanija integrata jiġu mxekkla. Operaturi integrati vertikalment tan-netwerks ma għandhom l-ebda inċentiv biex in-netwerk jiżviluppawh fl-interess tas-suq, u b'hekk li jiffaċilitaw id-dħul ġdid fil-livelli tal-ġenerazzjoni jew tal-forniment; bil-maqlub, għandhom interess inerenti li l-investiment ġdid jillimitawh meta dan ikun ta' benefiċċju għall-kompetituri tagħhom u jġib kompetizzjoni ġdida fis-"suq domestiku" ta' min diġà qiegħed fil-post. Minflok, id-deċiżjonijiet li jirrigwardaw l-

investiment ta' kumpaniji integrati vertikalment għandhom ix-xejra li jxaqilbu wisq lejn il-ħtiġijiet ta' entitajiet affiljati ta' forniment. B'mod partikolari jidher li dawn il-kumpaniji ma tantx ikollhom ħajra li jżidu l-interkonnessjonijiet jew il-kapaċità ta' importazzjoni tal-gass, b'tali mod li jagħtu spinta lill-kompetizzjoni fis-suq domestiku. Dan l-atteġġament huwa ta' ħsara għas-suq intern.

Fil-qosor, kumpanija li tibqa' integrata vertikalment għandha inċentiv intrinsiku sew biex ma tinvestix biżżejjed f'netwerks ġodda (bil-biża' li investimenti tat-tip jgħinu lil kompetituri jiffjorixxu fis-suq domestiku "tagħha") u li – kulfejn ikun possibbli – tiffavorixxi l-kumpaniji tal-bejgħ tagħha f'dak li jirrigwarda l-aċċess għan-netwerk. Dan jagħmel il-ħsara għall-kompetittività ta' l-UE u s-sigurtà tal-provvista tagħha u jippreġudika l-ilħiq tal-miri tagħha rigward it-tibdil fil-klima u l-ambjent.

Iċ-ċifri ta' l-investiment minn dawn l-aħħar snin juru hekk: kumpaniji integrati vertikalment, pereżempju, reġgħu investew anqas mid-dħul tagħhom mill-kiri transkonfinali ta' konġestjoni f'interkonnessjonjiet ġodda milli għamlu kumpaniji sseparati (unbundled) għal kollox. Is-separazzjoni effettiva tneħħi t-tip ta' tagħwiġ ta' l-inċentivi ta' investiment li huwa tipiku ta' l-operaturi integrati vertikalment tas-sistema ta' trażmissjoni. B'hekk iġġib 'il quddiem is-sigurtà tal-provvista. Il-Kummissjoni osservat li s-separazzjoni effettiva ta' l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni tippromwovi l-attività ta' investiment tat-TSO. L-Istati Membri kkonċernati sussegwentement attiraw investituri infrastrutturali ġodda li, pereżempju, jibnu terminals għall-gass naturali likwidu (LNG).

Barra minn hekk, il-prezz ta' l-elettriku fis-swieq differenti f'dawn l-aħħar snin jixhed il-benefiċċji tas-separazzjoni tas-sjieda: matul l-aħħar 10 snin, il-kumpaniji integrati vertikalment żiedu l-prezzijiet tagħhom aktar, u aktar żammew prezzijiet ogħla, minn oħrajn isseparati għal kollox.

1.2. Sepearazzjoni aktar effikaċi ta' l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni għalhekk hija meħtieġa biċ-ċar

Il-proposta konkreta f'dan ir-rigward tagħmilha ċara li l-għażla preferuta tal-Kummissjoni tibqa' s-separazzjoni tas-sjieda. Fil-prattika, dan ifisser li l-Istati Membri jeħtiġilhom jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkollhomx id-dritt li jeżerċitaw il-kontroll fuq impriża ta' forniment fl-istess waqt li jkollhom interess fi, jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq, operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew sistema ta' trażmissjoni. Din id-dispożizzjoni tapplika wkoll bil-maqlub, jiġifieri li l-kontroll fuq operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jeskludi l-possibbiltà ta' kwalunkwe interess fi jew l-eżerċizzju ta' kwalunkwe dritt fuq impriża ta' forniment.

Din l-għażla tippermetti sitwazzjoni fejn l-istess persuna, pereżempju fond ta' pensjoni, ikollha interessi ta' minoranza u mingħajr kontroll kemm f'operatur tas-sistema ta' trażmissjoni kif ukoll f'impriża ta' forniment. Madankollu, azzjonista ta' minoranza bħal dan la jista' jkollu drittijiet ta' blukkar fiż-żewġ impriżi, la jista' jaħtar il-membri tal-bordijiet tagħhom, u lanqas ma jista' jkun membru tal-bordijiet taż-żewġ impriżi. Din l-għażla, li tissepara s-sjieda biċ-ċar bejn l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u kwalunkwe impriża ta' forniment, hija l-aktar għażla effikaċi u stabbli biex tintlaħaq is-separazzjoni effettiva tan-netwerk tat-trażmissjoni, u b'hekk biex issolvi l-kunflitt inerenti ta' interess.

Sabiex jimplimentaw din l-għażla, l-Istati Membri jistgħu jagħżlu l-arranġament li ġej, li jista' jgħin biex jitħarsu għal kollox l-interessi ta' l-azzjonisti ta' kumpaniji integrati vertikalment. L-ishma tal-kumpanija integrata vertikalment jistgħu jiġu diviżi f'ishma tal-kumpanija li

jkollha s-sjieda tas-sistema ta' trażmissjoni, fuq naħa, u f'ishma tal-kumpanija ta' forniment fuq in-naħa l-oħra. Wara dan, dawn l-ishma jistgħu jiġu attribwiti lill-azzjonisti tal-kumpanija li qabel kienet integrata vertikalment.

Waqt li l-Kumissjoni tqis li s-separazzjoni tas-sjieda tibqa' l-għażla preferuta, madankollu tipprovdi għażla alternattiva għal Stati Membri li jagħżlu li din it-triq ma jeħduhiex. Din l-għażla, madankollu, jeħtiġilha tipprovdi l-istess garanziji rigward l-indipendenza ta' l-azzjoni tan-netwerk ikkonċernat, u l-istess livell ta' inċentivi għan-netwerk biex jinvesti f'infrastruttura ġdida li tista' tibbenefika l-kompetituri. Din l-għażla, deroga mill-approċċ bażiku tas-separazzjoni tas-sjieda, hija magħrufa bħala "Operatur Indipendenti ta' Sistema". Din l-għażla lill-kumpaniji integrati vertikalment tippermettilhom iżommu s-sjieda ta' l-assi tan-netwerk tagħhom, iżda tirrikjedi li n-netwerk innifsu jitmexxa minn operatur indipendenti tas-sistema – impriża jew entità għal kollox separata mill-kumpanija integrata vertikalment – li taqdi l-funzjonijiet kollha ta' operatur ta' netwerk. Barra min hekk, biex jiġi żgurat li l-operatur tassew jibqa' indipendenti u jaġixxi indipendentement mill-kumpanija integrata vertikalment, jeħtieġ li jiġu implimentati regolazzjoni u monitoraġġ permanenti.

F'xi każijiet, kumpaniji integrati vertikalment jistgħu jiġu mġiegħla jiddisponu minn xi assi tagħhom, partikolarment in-netwerks tat-trażmissjoni tagħhom, jew l-operat ta' dawn l-assi lil parti terza, biex jikkonformaw mar-rekwiżit proposti tas-separazzjoni effettiva. Iżda ma jidhirx li hemm xi alternattiva għall-għażliet proposti, jekk irridu niżguraw l-indipendenza sħiħa ta' l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni (TSOs).

Iż-żewġ għażliet japplikaw bl-istess mod għas-settur ta' l-elettriku u tal-gass. Minkejja li l-Kummissjoni tagħraf li l-progress lejn is-separazzjoni tas-sjieda, b'mod ġenerali, huwa aktar avvanzat fis-settur ta' l-elettriku fl-UE, il-Kummissjoni ma sabet l-ebda argument konvinċenti biex tiġġustifika trattament differenti taż-żewġ setturi. B'mod partikolari, il-kunflitt fundamentali ta' interess bejn l-attivitajiet ta' forniment u produzzjoni fuq naħa, u l-operat u l-iżvilupp tan-netwerk fuq in-naħa l-oħra, japplika għaż-żewġ setturi bl-istess mod. Barra minn hekk, biex jiġu konklużi ftehimiet ta' forniment fit-tul ma' produtturi tal-gass lejn il-bidu tal-katina, l-importanti mhuwiex il-proprjetà tan-netwerk iżda l-eżistenza ta' bażi soda ta' klijentela. Għaldaqstant, l-UE tibqa' mingħajr dubju suq attraenti ħafna tal-forniment tal-gass, irrispettivament mill-istruttura tas-sjieda tal-kumpaniji akkwirenti, li, ladarba jiġu sseparati b'mod effettiv, jkunu jistgħu jikkompetu għall-gass b'kundizzjonijiet indaqs. Il-Kummissjoni tagħraf, barra minn hekk, li t-trasport tal-gass, kontra t-trażmissjoni ta' l-elettriku, tinvolvi l-moviment fiżiku ta' molekuli tal-gass ġewwa *pipelines*. It-TSO għaldaqstant għandu grad ogħla ta' kontroll biex jiddefinixxi d-direzzjoni tal-flussi u l-utilizzazzjoni tal-kapaċità tas-sistema. Dan ifisser li s-separazzjoni effettiva tan-netwerks tal-gass hija importanti talanqas daqs dik fin-netwerks ta' l-elettriku.

Madankollu, bil-għan li jitħeġġeġ l-investiment f'infrastrutturi ġodda ta' l-enerġija minn kumpaniji ta' forniment u produzzjoni, din il-proposta tinkludi l-possibbiltà ta' deroga temporanja mir-regoli ta' separazzjoni tas-sjieda għall-bini ta' infrastruttura ġodda. Din l-eżenzjoni se tkun applikata fuq bażi ta' każ b'każ, b'qies għall-aspetti ekonomiċi ta' l-investiment ġdid, għall-għanijiet tas-suq intern kif ukoll l-ilħiq tal-mira tas-sigurtà tal-provvista.

F'konformità ma' l-Artikolu 295 KE, il-proposta tapplika bl-istess mod għall-kumpaniji pubbliċi u għal dawk privati. Dan ifisser li, irrispettivament min-natura pubblika jew privata tagħhom, l-ebda persuna jew grupp ta' persuni ma jista' jkun kapaċi li jinfluwenza, waħedhom jew b'mod konġunt, il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet tal-bordijiet, la ta' l-

operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u lanqas tal-kumpaniji ta' forniment jew produzzjoni. Dan jiżgura li, meta l-attivitajiet tal-forniment jew tal-produzzjoni jkunu fis-sjieda pubblika, l-indipendenza ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni fis-settur pubbliku tibqa' ggarantita, iżda dawn il-proposti ma jirrikjedux li l-kumpaniji ta' l-istat ibigħu n-netwerk tagħhom lil kumpanija ta' sjieda privata. Pereżempju, biex jikkonformaw ma' dan ir-rekwiżit, kwalunkwe entità pubblika jew l-Istat jista' jittrasferixxi d-drittijiet (li jikkonferixxu "l-influwenza") lil persuna ġuridika oħra ta' sjieda pubblika jew privata. L-importanti jkun li, fil-każijiet kollha fejn isseħħ is-separazzjoni, l-Istat Membru kkonċernat ikun jeħtieġlu juri li, fil-prattika, ir-riżultati jkunu tassew effikaċi, u li l-kumpaniji joperaw għal kollox separatament minn xulxin, u b'hekk joffru kundizzjonijiet tassew ekwi fi ħdan l-UE kollha kemm hi.

Fl-aħħarnett, għall-Istati Membri fejn ma hemmx netwerks ta' trażmissjoni tal-gass jew ta' l-elettriku iżda biss netwerk ta' distribuzzjoni, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni tas-sjieda ta' netwerks ta' trażmissjoni ma japplikawx.

1.3. Aspetti relatati ma' pajjiżi terzi

Din il-proposta titlob is-separazzjoni effettiva ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni mill-attivitajiet ta' forniment u produzzjoni mhux biss fuq il-livell nazzjonali iżda fl-UE kollha hemm hi. Dan ifisser, b'mod partikolari, li l-ebda kumpanija ta' forniment jew produzzjoni li tkun attiva fi kwalunkwe post ta' l-UE ma tista' topera jew tkun is-sid ta' sistema ta' trażmissjoni fl-ebda Stat Membru ta' l-UE. Dan ir-rekwiżit japplika b'mod ugwali għall-kumpaniji kemm ta' l-UE kif ukoll ta' barra mill-UE.

Il-pakkett fih salvagwardji biex jizguraw li, kemmildarba kumpaniji minn pajjiżi terzi jkunu jixtiequ jakkwistaw interess sinifikanti jew saħansitra l-kontroll fuq netwerk ta' l-UE, ikollhom jikkonformaw fid-dieher u bla ekwivoki ma' l-istess rekwiżiti ta' separazzjoni bħal kumpaniji ta' l-UE. Il-Kummissjoni tista' tintervjeni kulfjen akkwirent ma jkunx jista' jagħti prova ta' l-indipendenza tiegħu, sew diretta kif ukoll indiretta, minn attivitajiet ta' forniment u ġenerazzjoni.

Barra minn hekk, swieq u netwerks li jaħdmu sewwa huma essenzjali għall-kompetittività ta' l-ekonomija u l-benessri taċ-ċittadini. L-għan ta' din il-proposta huwa li ġġib 'il quddiem il-kompetizzjoni fis-swieq ta' l-enerġija ta' l-Ewropa, kif ukoll il-funzjonament tajjeb ta' dawn is-swieq. Fid-dawl ta' dan, huwa essenzjali – bla ħsara għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità – li niżguraw li l-operaturi ekonomiċi kollha li huma attivi fis-swieq Ewropej ta' l-enerġija jirrispettaw il-prinċipji ta' l-investituri fis-swieq u jaġixxu skond dawn il-prinċipji. Għaldaqstant, il-Kummissjoni tipproponi li pajjiżi terzi u individwi minn pajjiżi terzi ma jkunux jistgħu jakkwistaw kontroll fuq sistema ta' trażmissjoni jew fuq operatur ta' sistema ta' trażmissjoni tal-Komunità sakemm dan ma jkunx permess bi ftehim bejn l-UE u l-pajjiż terz. L-għan huwa li niggarantixxu li kumpaniji minn pajjiżi terzi jobdu l-istess regoli li japplikaw għal impriżi bbażati fl-UE, sew fl-itrra kif ukoll fl-ispirtu – mhux li niddiskriminaw kontrihom. Fl-aħħarnett, il-Kummissjoni sejra tagħmel eżami rapidu u fil-fond ta' l-aspetti usa' tal-politika esterna ta' l-UE dwar l-enerġija, u sejra tippubbika r-riżultati ta' dak l-eżami.

Biex nikkonkludu dwar il-kwistjoni importanti tas-separazzjoni, dawn il-proposti għal separazzjoni effettiva huma pass neċessarju u deċiżiv lejn l-ilħiq ta' integrazzjoni tas-swieq ma' l-UE kollha. Din is-separazzjoni fl-aħħar mill-aħħar tista' tgħin biex jinħolqu operaturi supranazzjonali ta' sistemi tat-trażmissjoni, hekk kif l-operaturi ma jibqgħux imxekkla mis-suspett reċiproku. Iżda min-naħa l-oħra, jekk jinħolqu operaturi supranazzjonali ta' trażmissjoni mingħajr ma tiġi żgurata l-indipendenza sħiħa tagħhom, x'aktarx li, minħabba r-

riskju ta' akkordji, tiddgħajjef il-kompetizzjoni bejn kumpaniji affiljati tal-forniment u l-produzzoni. Fin-nuqqas ta' separazzjoni effettiva, kooperazzjoni ta' dan it-tip għaldaqstant tqajjem tħassib dwar il-kompetizzjoni. Dawn il-proposti notevolment jinkludu għadd ta' miżuri addizzjonali għall-promozzjoni ta' l-integrazzjoni tas-swieq ta' l-UE, partikolarment rigward kooperazzjoni aħjar fost l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.

2. SETGĦAT U INDIPENDENZA MSAĦĦA TAR-REGOLATURI NAZZONALI

2.1. Regolaturi nazzjonali b'saħħithom biex jissorveljaw l-operat tas-swieq ta' l-elettriku u l-gass

Id-Direttivi eżistenti dwar l-elettriku u l-gass lill-Istati Membri jobbligawhom jistabbilixxu awtoritajiet regolatorji. F'bosta Stati Membri, l-awtoritajiet regolatorji huma entitajiet stabbiliti sew, b'setgħat u riżorsi importanti, li jippermettulhom jiżguraw regolamentazzjoni tajba tas-suq. Fi Stati Membri oħra, l-awtoritajiet regolatorji m'ilhomx li ġew stabbiliti, u s-setgħat tagħhom huma aktar dgħajfa jew inkella mferrxin fost korpi differenti. L-evalwazzjonijiet komprensivi tal-pajjiżi mill-Kummissjoni kixfet dan in-nuqqas ta' uniformità, u f'ħafna każijiet indikat ukoll id-dgħjufija ta' l-awtorità regolatorja.

L-esperjenza ta' l-Istati Membri li s-swieq tagħhom ilhom miftuħa għal bosta snin, u tas-setturi l-oħra ta' l-utilitajiet li huma miftuħa għall-kompetizzjoni, turi ċar li regolaturi b'saħħithom huma meħtieġa għal suq li jaħdem sewwa, partikolarment f'dak li jirrigwarda l-użu ta' l-infrastrutturi tan-netwerk.

Għal dawn ir-raġunijiet, l-għan ta' din il-proposta huwa li ssaħħaħ is-setgħat ta' l-awtoritajiet regolatorji. L-ewwelnett, għandu jingħatalhom mandat ċar biex jikkooperaw fil-livell Ewropew, f'kollaborazzjoni fil-qrib ma' l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija u mal-Kummissjoni, sabiex jiżguraw suq intern ta' l-elettriku u l-gass li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fl-Unjoni Ewropea, kif ukoll ftuħ effettiv fis-suq għall-konsumaturi u għall-fornituri kollha.

It-tieninett, huwa propost li jissaħħu s-setgħat tagħhom li jirregolaw is-suq, partikolarment fl-oqsma li ġejjin:

– is-sorveljanza tal-konformità ta' l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni u ta' distribuzzjoni ma' regoli dwar l-aċċess għal partijiet terzi, dwar l-obbligi ta' separazzjoni [*unbundling*], dwar mekkaniżmi ta' bbilanċjar, u dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni u l-interkonnessjoni;

– ir-reviżjoni tal-pjanijiet ta’ investiment ta’ l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, u l-provvediment fir-rapport annwali tagħhom ta' valutazzjoni tal-pjan ta’ investiment ta’ l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan ta’ żvilupp tan-netwerk madwar l-Ewropa fuq firxa ta’ għaxar snin; il-monitoraġġ tas-sigurtà u l-affidabbiltà tan-netwerk, u r-reviżjoni tar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-netwerk;

– il-monitoraġġ ta' l-obbligi ta' trasparenza;

– is-sorveljanza tal-livell ta' ftuħ u kompetizzjoni fis-suq, u l-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva, f'kooperazzjoni ma' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni; kif ukoll

– l-iżgurar li l-miżuri għall-ħarsien tal-konsumatur ikunu effikaċi.

L-elettriku u l-gass huma fondamentalment differenti minn kommoditajiet oħrajn, għax huma prodotti bbażati fuq netwerk, li l-ħżin tagħhom huwa impossibbli jew jitlob wisq spejjeż. Dan jagħmilhom sensittivi għall-abbuż tas-suq, u jeħtieġ li titqawwa s-sorveljanza fuq l-impriżi li huma attivi fis-suq ta' l-elettriku u l-gass. Ir-regolaturi għaldaqstant jeħtieġ i jkollhom aċċess għall-informazzjoni dwar id-deċiżjonijiet operattivi tal-kumpaniji. Huwa propost li l-kumpaniji jkollhom l-obbligu li jżommu reġsitru tad-*data* relatata ma' deċiżjoni operattiva tagħhom għal ħames snin, għad-dispożizzjoni ta' l-awtoritajiet regolatorji kif ukoll ta' l-awtoritajiet tal-kompetizzjoni u tal-Kummissjoni, b'tali mod li dawn l-awtoritajiet ikunu jistgħu jeżerċitaw kontroll effikaċi fuq allegazzjonijiet ta' abbuż tas-suq. Dan jillimita l-ambitu ta' l-abbuż tas-suq, iqawwi l-fiduċja fis-suq, u b'hekk jistimola l-kummerċ u l-kompetizzzjoni.

Xi tipi ta' kummerċanti (pereżempju l-banek) diġà għandhom obbligi bħal dawn skond id-Direttiva dwar is-Swieq ta' l-Istrumenti Finanzjarji, u ma għandux ikollhom obbligi doppji. Għalhekk l-obbligi tar-reġistru għandhom ikunu bla ħsara għal-leġiżlazzjoni eżistenti tal-Komunità dwar is-swieq finanzjarji, u kompatibbli magħha. Ir-regolaturi tas-swieq ta' l-enerġija u tal-finanzi jeħtiġilhom jikkooperaw biex jgħinu lil xulxin ikollhom stampa komprensiva tas-swieq ikkonċernati. Qabel l-adozzjoni tal-linji gwida li jiddefinixxu r-rekwiżiti taż-żamma ta' reġistru, l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija u l-Kumitat Ewropew tar-Regolaturi tat-Titoli (CESR) huma mistiedna jikkooperaw u jagħtu lill-Kummissjoni l-parir tagħhom dwar il-kontenut tal-linji gwida.

Sabiex ikunu jistgħu jaqdu d-dmirjiet tagħhom, l-awtoritajiet regolatorji għandha tingħatalhom is-setgħa li jistħarrġu, jitolbu t-tagħrif kollu neċessarju, u jimponu sanzjonijiet diswassivi. Jintalbu wkoll li jqisu bis-sħiħ l-għanijiet ta' l-effiċjenza fl-enerġija huma u jaqdu l-funzjonijiet regolatorji tagħhom.

2.2. L-indipendenza dimostrabbli tar-regolaturi twassal għall-fiduċja fis-suq

L-indipendenza ta' l-awtoritajiet Regolatorji hija prinċipju ewlieni ta' governanza tajba, u kundizzjoni fundamentali għall-fiduċja fis-suq. Il-leġiżlazzjoni ezistenti tirrikjedi li l-awtoritajiet regolatorji jkunu għal kollox indipendenti mill-interessi ta' l-industrija tal-gass u ta' l-elettriku. Madankollu, il-leġiżlazzjoni ma tispeċifikax kif din l-indipendenza għandha tiġi żgurata b'mod dimostrabbli, u ma tiggarantix l-indipendenza minn interessi politiċi ta' qasir żmien.

Kif jisħqu l-konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew tar-Rebbiegħa ta' l-2007, kif ukoll il-Parlament Ewropew, it-tisħiħ ta' l-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali ta' l-enerġija hija għaldaqstant prijorità.

Huwa propost li l-awtorità regolatorja tkun ġuridikament distinta u funzjonalment indipendenti minn kull entità oħra pubblika jew privata, u li l-persunal tagħha u kwalunkwe membru tal-korpi tagħha għat-teħid tad-deċiżjonijiet jaġixxu indipendentement minn kull interess tas-suq, u la jieħdu u lanqas ifittxu struzzjonijiet minn ebda gvern jew entità oħra pubblika jew privata. Għal dan il-għan, huwa propost li l-awtoritajiet regolatorji jkollhom personalità ġuridika, awtonomija tal-baġit, riżorsi umani u finanzjarji adegwati, u tmexxija indipendenti.

3. MEKKANIŻMU INDIPENDENTI BIEX IR-REGOLATURI NAZZJONALI JIKKOOPERAW U JIEĦDU D-DEĊIŻJONIJIET: L-AĠENZIJA GĦALL-KOOPERAZZJONI TAR-REGOLATURI TA' L-ENERĠIJA

3.1. L-esperjenza pożittiva ta' l-ERGEG għandha twassal għal struttura formali ta' kooperazzjoni

Minkejja li s-suq intern ta' l-enerġija żviluppa konsiderevolment, għad hemm lakuna regolatorja dwar kwistjonijiet transkonfinali. Biex tittratta din il-kwistjoni, il-Kummissjoni nediet fora awtoregolanti bħall-forum ta' Firenza (l-elettriku) u dak ta' Madrid (il-gass). Dawn il-fora jlaqqgħu flimkien partijiet interessati biex tissaħħaħ il-kooperazzjoni.

Fl-2003, il-Kummissjoni waqqfet grupp konsultattiv indipendenti għall-elettriku u l-gass, il-"Grupp ta' Regolaturi Ewropej għall-Elettriku u l-Gass" (ERGEG), bil-għan li jiffaċilita l-konsultazzjoni, il-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni fost l-entitajiet regolatorji ta' l-Istati Membri, kif ukoll bejn dawn l-entitajiet u l-Kummissjoni, għat-tisħiħ tas-suq intern ta' l-elettriku u tal-gass naturali. l-ERGEG huwa magħmul minn rappreżentanti ta' l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali.

F'dawn l-aħħar snin, l-attivitajiet ta' l-ERGEG taw kontribut pożittiv ħafna lejn l-ikkompletar tas-suq intern tal-gass u ta' l-elettriku, billi ħareġ linji gwida mhux vinkolanti u billi ta lill-Kummissjoni rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet. Madankollu, it-tnedija ta' fora awtoregolanti u l-istabbiliment ta' l-ERGEG ma rriżultatx fi spinta reali lejn l-iżvilupp ta' standards u approċċi komuni li huma meħtieġa biex iseħħu l-kummerċ transkonfinali u l-iżvilupp ta' l-ewwel swieq reġjonali, u fl-aħħar mill-aħħar, suq Ewropew ta' l-enerġija.

Mal-mogħdija taż-żmien, is-settur ta' l-enerġija sar iktar kumpless u ddettaljat, u aktar minn qabel jinvolvi l-interessi finanzjarji. L-approċċ attwali fi ħdan l-ERGEG, li fil-prattika s-soltu jeħtieġlu l-kunsens ta' 27 regolatur u aktar minn 30 TSO biex jilħaq qbil, mhuwiex iħalli riżultati suffiċjenti. Wassal għal għadd ta' kodiċijiet mhux vinkolanti u sforzi biex jintlaħaq qbil dwar approċċi komuni permezz ta' "konverġenza gradwali", imma mhux għal deċiżjonijiet reali fuq il-kwistjonijiet diffiċli li jeħtieġ li jittieħdu llum.

Fil-preżent, ir-regoli tekniċi li l-kumpaniji ta' l-elettriku jeħtiġilhom jaħdmu bihom, "kodiċijiet tax-xibka", ivarjaw enormement bejn l-Istati Membri, u ta' spiss ukoll fi ħdan Stat Membru nnifsu. Jekk irridu nintegraw is-swieq ta' l-enerġija fl-UE, dawn issa jeħtiġilhom jgħaddu minn proċess ta' konverġenza u mbagħad ta' armonizzazzjoni. .

Il-Kummissjoni vvalutat l-alternattivi differenti għall-organizzazzjoni tal-ħidmiet meħtieġa, inkluża l-kwistjoni dwar jekk il-Kummissjoni tkunx tista' tieħu ħsiebhom hija stess. l-armonizzazzjoni ta' dawn il-kwistjonijiet, kif ukoll il-progress fuq l-infrastrutturi l-ġodda, mhijiex biċċa xogħol li tipikament taqa' fl-isfera ta' l-attività tal-Kummissjoni. Il-Kummissjoni fil-fatt qatt ma wettqet attività ta' dan it-tip. Tirrikjedi li l-għarfien espert fis-27 aġenzija regolatorja nazzjonali (NRAs) jaħdem flimkien; huma l-NRAs li jeħtiġilhom jaqblu dwar l-emendi tal-kodiċijiet nazzjonali tax-xibka tagħhom. Fil-prattika, huwa biss korp li jkun ħiereġ mir-regolaturi nazzjonali li jista' jikkatalizza r-riżorsi tar-regolaturi nazzjonali, u dan huwa fundamentali għall-ilħiq ta' suċċess fuq dawn il-kwistjonijiet. L-Aġenzija, permezz tal-Bord Regolatorju tagħha – li jikkonsisti mill-NRAs – tista' tħaddem il-persunal ta' dawn l-NRAs. Il-Kummissjoni ma tinsabx f'dik il-qagħda.

Il-Kummissjoni kkonkludiet li l-kompiti rikjesti jkunu jistgħu jitwettqu minn entità separata, indipendenti mill-Kummissjoni u barra minnha. Sew il-Kunsill Ewropew, fir-Rebbiegħa 2007, kif ukoll il-Parlament Ewropew, approvaw din il-konklużjoni[2].

Għaldaqstant ġie kkunsidrat il-ħolqien ta' netwerk aktar b'saħħtu ta' regolaturi nazzjonali ta' l-enerġija. In-netwerk ta' awtoritajiet tal-kompetizzjoni li nħoloq fl-2004 skond ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1/2003 joffri mudell. Madankollu, dan ikun jirrikjedi l-ħolqien ta' setgħat awtonomi għall-Kummissjoni fis-settur ta' l-enerġija (attwalment, dawn is-setgħat jeżistu biss fil-qasam tar-regoli tal-kompetizzjoni). Fi kwalunkwe każ, is-setgħat ta' l-NRAs għandhom jissaħħu u jiġu armonizzati.

Barra minn hekk, il-mudell tas-sistema tal-Banek Ċentrali Ewropej jista' jkun applikabbli, imma ma għandux bażi ġuridika fit-Trattat. Mudell bħal dan ikun jirrikjedi emenda tat-Trattat.

Il-Kummissjoni għaldaqstant waslet għall-konklużjoni li, jekk għandu jiġi stabbilit korp indipendenti li jista' jagħmel rakkomandazzjonjiet lill-Kummissjoni rigward deċiżjonijiet li jinvolvu deċiżjonijiet sostantivi u jieħu deċiżjonijiet regolatorji individwali li jkunu vinkolanti fuq partijiet terzi rigward kwistjonijiet tekniċi dettaljati li jkunu delegati għalih, l-unika soluzzjoni tkun l-istabbiliment ta' Aġenzija.

Il-ħidmiet ewlenin proposti jikkomplementaw, fuq il-livell Ewropew, il-ħidmiet regolatorji li jwettquhom ir-regolaturi nazzjonali. L-istruttura għandha tipprovdi qafas li fih ir-regolaturi nazzjonali jistgħu jikkooperaw, eżami regolatorju tal-kooperazzjoni bejn l-operaturi tat-trażmissjoni u ambitu għat-teħid ta' deċiżjonijiet individwali rigward l-infrastruttura fit-territorju ta' aktar minn Stat Membru wieħed. Din l-analiżi tirrifletti l-prinċipji ddefiniti mill-Kummissjoni fl-Abbozz ta' Ftehim Interistituzzjonali dwar il-qafas operattiv ta' l-aġenziji regolatorji Ewropej[3], b'mod partikolari fejn tidħol il-possibbiltà li jiġu adottati deċiżjonijiet individwali vinkolanti għal partijiet terzi.

Il-proposta li ġejja tibni wkoll fuq l-alternattiva "ERGEG+" imsemmija fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni ta' l-10 ta' Jannar 2007 "Politika dwar l-Enerġija għall-Ewropa"[4].

3.2. Il-kompiti ewlenin ta' l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija proposta

Il-ħidmiet ewlenin proposti jikkomplementaw, fuq il-livell Ewropew, il-ħidmiet regolatorji li jwettquhom ir-regolaturi nazzjonali.

---

2 Fil-konklużjonijiet tiegħu, il-Kunsill Ewropew jaqbel dwar l-istabbiliment ta' mekkaniżmu indipendenti biex ir-regolaturi nazzjonali jikkooperaw u jieħdu d-deċiżjonijiet dwar kwistjonijiet transkonfinali importanti, filwaqt li r-Rapport adottat ta' Vidal Quadras jistqarr li l-PE "jilqa' b'sodisfazzjon il-proposta tal-Kummissjoni li tittejjeb il-koperazzjoni bejn regolaturi nazzjonali fil-livell ta' l-UE, permezz ta' entità ta' l-UE, bħala mezz għall-promozzjoni ta' approċċ aktar Ewropew għar-regolazzjoni dwar kwistjonijiet transkonfinali; iqis li aktar konverġenza u armonizzazzjoni tal-kompetenzi tagħhom huma essenzjali biex jingħelbu differenzi tekniċi u regolatorji li jimponu ostakoli kbar għall-kummerċ u għall-interkonnessjonijiet transkonfinali; jenfasizza li l-Kummissjoni għandu jkollha rwol ewlieni, filwaqt li ma ddgħajjifx l-indipendenza tar-regolaturi; jemmen li d-deċiżjonijiet meħuda mir-regolaturi għandhom ikunu bbażati fuq kwistjonijiet tekniċi u ta' kummerċ iddefiniti b'mod speċifiku u fuq bażi infurmata filwaqt li jitqiesu, meta xieraq, il-fehmiet tat-TSOs u ta' partijiet interessati rilevanti oħra, u għandhom jorbtu legalment;".

3 KUMM(2005) 59.

4 ĠU C […], […], p. […].

– *Il-provvediment ta' qafas għall-kooperazzjoni tar-regolaturi nazzjonali.* Huwa propost li jittejjeb it-trattament tas-sitwazzjonijiet transkonfinali. L-Aġenzija għandha tistabbilixxi proċeduri għall-kooperazzjoni fost ir-regolaturi nazzjonali, b'mod partikolari fejn jidħol l-iskambju ta' informazzjoni u t-tqassim tal-kompetenzi f'każijiet fejn ikun hemm aktar minn Stat Membru wieħed involut. Dan il-qafas għandu jrawwem ukoll il-kooperazzjoni reġjonali fost ir-regolaturi nazzjonali.

– *Monitoraġġ regolatorju tal-kooperazzjoni fost l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.* L-Aġenzija se jkollha d-dmir li tissorvelja u teżamina l-attivitajiet tan-Netwerk Ewropew ta' l-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni ta' l-Elettriku kif ukoll l-attivitajiet tan-Netwerk Ewropew ta' l-Operaturi tas-Sistema ta' Trażmissjoni tal-Gass. B'mod partikolari, se tkun involuta fl-istabbiliment ta' prijoritajiet permezz tal-programm ta' ħidma tan-Netwerks, fl-eżami tal-pjan tagħhom ta' investiment fuq medda ta' 10 snin, kif ukoll fit-tfassil ta' kodiċijiet tekniċi u tas-suq. L-eżami tal-pjan ta' investiment huwa bla ħsara għar-responsabbiltà ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għal nuqqasijiet tekniċi, kif definita fil-leġiżlazzjoni nazzjonali. F'dak li għandu x'jaqsam ma' dawn il-kodiċijiet tekniċi u tas-suq, l-Aġenzija se jkollha l-possibbiltà li titlob lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni li jemendaw l-abbozzi tagħhom jew li jindirizzaw kwistjonijiet aktar speċifiċi f'aktar dettall. Barra minn hekk, se jkollha l-possibbiltà li tirrakkomanda lill-Kummissjoni li dawn il-kodiċijiet isiru vinkolanti, fejn implimentazzjoni volontarja mill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għal ċerti kwistjonijiet ma tkunx biżżejjed jew ma tkunx f'lokha. L-Aġenzija tista' tirrakkomanda li l-abbozz imfassal mill-operaturi ta' trażmissjoni jiġi emendat, jew tirrakkomanda li l-Kummissjoni tipprovdi dispożizzjonijiet addizzjonali. Fil-prattika, dan il-mekkaniżmu se jieħu s-sura ta' djalogu kostruttiv u kontinwu bejn l-Aġenzija, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-Kummissjoni. L-involviment ta' l-Aġenzija se jkun ta' l-akbar importanza biex jiżgura li l-kooperazzjoni ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ssir b'mod effiċjenti u trasparenti, għall-ġid tas-suq intern.

– *Setgħat ta' deċiżjoni f'każijiet konkreti.* Bil-għan li jiġu ttrattati kwistjonijiet speċifiċi transkonfinali, huwa propost li l-Aġenzija tingħata setgħat li tieħu deċiżjonijiet individwali dwal l-eżenzjoni[5], dwar talbiet rigward assi ta' l-infrastruttura ta' interess Ewropew, kif ukoll dwar is-sistema regolatorja applikabbli għall-infrastruttura fi ħdan it-territorju ta' aktar minn Stat Membru wieħed. Barra minn hekk, l-Aġenzija tkun tista' tieħu deċiżjoniijiet speċifiċi fuq kwistjonjiet tekniċi individwali meta dawn jiġu assenjati lil-Aġenzija skond Linji ta' Gwida speċifiċi adottati f'konformità mad-Direttivi ta' l-Elettriku u l-Gass, bi proċedura ta' komitoloġija.

– *Rwol ta' konsulenza ġenerali.* L-Aġenzija jkollha wkoll rwol ta' konsulenza fil-konfront tal-Kummissjoni rigward kwistjonijiet ta' regolazzjoni tas-suq, u tista' toħroġ linji gwida mhux vinkolanti bil-għan li tippubbliċizza prassi tajba fost ir-regolaturi nazzjonali. Fuq bażi ta' każ b'każ, ikollha wkoll is-setgħa li teżamina kwalunkwe deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja nazzjonali li tolqot direttament is-suq intern, u tagħti opinjoni lill-Kummissjoni, dejjem fid-dawl tal-miżuri ta' implimentazzjoni adottati mill-Kummissjoni fl-applikazzjoni tal-leġiżlazzjoni Komunitarja fis-settur tal-gass u ta' l-elettriku.

Minkejja li s-setgħat tagħha ma jistgħux jiġu estiżi biex ikopru d-deċiżjonijiet normattivi (bħalma hija l-adozzjoni formali ta' linji ta' gwida obbligatorji), l-Aġenzija l-ġdida globalment

[5] Kif iddefiniti fl-Artikolu 22 tad-Direttiva 2003/55/KE u fl-Artikolu 7 tar-Regolament (KE) Nru 1228/2003.

sejra jkollha rwol kruċjali fl-iżvilupp u l-implimentazzjoni tar-regoli Ewropej tas-suq tal-gass u l-elettriku.

3.3. Il-governanza ta' l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija proposta

Il-qafas istituzzjonali u l-prinċipji ta' governanza ta' l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija fil-prinċipju huma msejsa fuq regoli u prattiċi standard għall-aġenziji regolatorji Komunitarji.

Madankollu, għandha titqies l-indipendenza neċessarja tal-funzjonijiet regolatorji tagħha. Għal dan il-għan, minbarra l-bord tat-tmexxija responsabbli għall-kwistjonijiet kollha ta' amministrazzjoni u baġitarji, huwa propost li jinħoloq bord ta' regolaturi, li jkun responsabbli għall-kwistjonijiet u d-deċiżjonijiet regolatorji kollha. Id-Direttur, maħtur minn Bord Amministrattiv, wara konsultazzjoni mal-Bord Regolatorju, jintagħżel minn fost lista selettiva (*shortlist*) adottata mill-Kummissjoni. Id-Direttur jirrappreżenta lill-Aġenzija, u għandu jkun responsabbli għat-tmexxija tagħha ta' kuljum. Barra minn hekk, l-istruttura ta' l-Aġenzija tipprevedi li jkun hemm Bord ta' l-Appell, li jkun kompetenti biex jittratta appelli kontra deċiżjonijiet adottati mill-Aġenzija.

3.4. Aspetti finanzjarji

Huwa propost li l-Aġenzija, fid-dawl tal-kompiti tagħha, għandu jkollha persunal limitat ta' 40-50 ruħ. Din l-evalwazzjoni tibbaża fuq analiżi estensiva tal-ħtiġijiet ta' l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali f'dak li jirrigwarda l-persunal, kif ukoll analiżi bir-reqqa tar-riżorsi minimi meħtieġa għat-twettiq tal-kompiti proposti, partikolarment fid-dawl tal-possibbiltà ta' sinerġiji fit-tħaddim tar-riżorsi ta' l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali biex jgħinu fil-ħidma ta' l-aġenzija. Il-persunal propost huwa konformi mal-ħtiġijiet ta' dawn l-awtoritajiet[6]. Kif intqal aktar 'il fuq, li kieku l-Kummissjoni kellha tipprova twettaq il-kompiti ta' l-Aġenzija, l-għadd tal-persunal ikun wisq akbar.

l-ispejjeż annwali totali ta' l-Aġenzija huma stmati għal madwar EUR 6-7 miljun fis-sena, li minnhom EUR 5 miljun ikunu għall-infiq fuq il-persunal (bil-medja kull persuna ta' l-ispiża tal-persunal tal-Kummissjoni Ewropea, jiġifieri EUR 0.117 miljun fis-sena, somma li tinkludi l-infiq assoċjat mal-binjiet u l-ispejjeż amministrattivi assoċjati), EUR 1 miljun spejjeż operattivi (laqgħat, studji, kif ukoll l-ispejjeż tat-traduzzjoni, il-pubblikazzjoni u r-relazzjonijiet pubbliċi), u l-bqija għall-ispejjeż kapitali (li jirrigwardaw l-akkwist ta' proprjetà immobbli u nfiq assoċjat) u l-ispejjeż tal-missjonijiet.

L-ispejjeż annwali ta' l-Aġenzija se jkunu koperti mill-għotjiet Komunitarji. l-Aħenzija għandha dħul limitat ġej minn ħlasijiet li jagħmluhom partijiet terzi li jkunu dovuti meta l-Aġenzija tieħu ċerti deċiżjonijiet.

3.5. Ir-rwol tal-Kummissjoni

Fil-prinċipju, hemm tliet salvagwardji differenti biex jiżguraw il-pożizzoni u r-rwol tal-Kummissjoni bħala l-gwardjan tat-Trattat.

Qabel xejn, jekk l-Aġenzija tieħu deċiżjoni, din tkun torbot biss għal sitwazzonijiet tekniċi speċifiċi li huma espliċitament previsti fir-Regolament u fid-Direttivi, jew provduti bil-Linji

[6] Jinhemeż organigramm mal-Memorandum ta' Spjegazzjoni.

Gwida vinkolanti fuq bażi ta' każ b'każ. L-Aġenzija ma jkollha l-ebda diskrezzjoni politika lil hinn inn dan il-qafas.

It-tieni, jekk il-kooperazzjoni tat-TSOs jew deċiżjonijiet mieħuda mill-NRAs jheddu l-kompetittività effikaċi u l-funzjonament effiċjenti tas-suq, l-Aġenzija għandha minnufih tavża lill-Kummissjoni b'dan, u mbagħad din ta' l-aħħar tkun tista' tieħu l-miżuri meħtieġa biex tirranġa l-qagħda. *Il-Kummissjoni tista' wkoll taġixxi b'inizjattiva tagħha.*

It-tielet, kulfejn ikun meħtieġ li tittieħed deċiżjoni sostantiva, dan tkun tista' tagħmlu biss il-Kummissjoni. F'dawn il-każijiet, l-Aġenzija għandha biss rwol ta' tħejija u konsulenza. Is-Servizz Ġuridiku tal-Kummisjsoni eżamina t-test bir-reqqa f'dan ir-rigward, biex jiżgura li l-Aġenzija ma jkollha l-ebda setgħa sostantiva diskrezzjonarja.

Barra minn hekk, ikun kompitu tal-Kummisjsoni li, permezz ta' l-adozzjoni ta' Linji ta' Gwida vinkolanti, tispeċifika aktar u tistipula r-rwol ta' l-Aġenzija.

4. KOOPERAZZJONI EFFIĊJENTI BEJN L-OPERATURI TAS-SISTEMA TA' TRAŻMISSJONI

4.1. Kooperazzjoni qawwija bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni hija meħtieġa għall-integrazzjoni tas-suq ta' l-enerġija u tal-gass

Sabiex isseħħ l-integrazzjoni tas-suq, jeħtieġ li jkun hemm kooperazzjoni effikaċi fost l-opearturi tas-sistema ta' trażmissjoni (TSOs) u qafas regolatorju ċar u stabbli, inkluż il-koordinament regolatorju. Jeħtieġ li r-regoli ta' l-aċċess għan-netwerk u r-regoli ta' l-operat ikunu kompatibbli, kif ukoll li jkun hemm skambju effettiv ta' informazzjoni bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u koordinament tajjeb ta' investimenti ġodda biex tiżdied il-kapaċità ta' interkonnessjoni. L-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni tal-gass u l-elettriku diġà jikkooperaw b'mod volontarju fi strutturi eżistenti bħall-Operaturi Ewropej tas-Sistemi ta' Trażmissjoni (ETSO,) u t-Trażmissjoni tal-Gass fl-Ewropa (GTE,). Jikkooperaw fuq kwistjonijiet operattivi fuq il-livell reġjonali, u jieħdu sehem f'korpi tekniċi bħall-Unjoni għall-Koordinament tat-Trażmissjoni ta' l-Elettriku (UCTE, Union for the Co-ordination of Transmission of Electricity) u l-Assoċjazzjoni Ewropea għat-Tħaffif ta' l-Iskambju ta' l-Enerġija (EASEE-Gas, European Association for the Streamlining of Energy Exchange). Dawn l-inizjattivi ta' kooperazzjoni fuq ħafna livelli taw kontribut sinifikanti għas-suq intern, u taw spinta sew lill-effiċjenza u lis-sikurezza tan-netwerks.

Madankollu, il-kooperazzjoni volontarja wriet il-limiti tagħha, pereżempju fis-sura ta' inċidenti tan-netwerks u qtugħ ta' l-elettriku minħabba koordinament fqir fl-operat tan-netwerk jew inkella ħolqiet neqsin fin-netwerks tal-gass u l-elettriku, kif ukoll f'diffikultà biex jintlaħqu jew jinqablu standards tekniċi komuni. Għaldaqstant, huwa propost li l-operaturi tat-trażmissjoni jingħatalhom il-kompitu li jsaħħu l-kooperazzjoni tagħhom f'għadd ta' oqsma ċentrali, b'enfasi fuq il-kwistjonijiet li ġejjin.

– *L-iżvilupp ta' "kodiċijiet" tas-suq u tekniċi*: Għall-integrazzjoni tas-swieq ta' l-elettriku u tal-gass, huwa meħtieġ sett koerenti ta' kodiċijiet tas-suq u tekniċi. Illum, dawn il-kodiċijiet jeżistu biss fuq bażi nazzjonali, jew inkella permezz tar-rakkomandazzjonijiet bħalma huma l-UCTE jew l-EASEE-gas. Il-problema bil-qagħda attwali għandha tliet aspetti: l-ewwelnett, ir-regoli eżistenti ma jkoprux l-oqsma kollha li jeħtiġilhom jiġu armonizzati biex ikun jista jiffunzjona suq integrat, it-tieni, il-kodiċijiet nazzjonali spiss ma jkunux kompatibbli bejniethom, u t-tielet spiss ma jkunux vinkolanti u inforzabbli. Eżempji ta' dawn il-kodiċijiet huma l-ktejjeb operattiv ta' l-UCTE dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà ta'

netwerks tat-trażmissjoni ta' l-elettriku u r-rakkomandazzjonijiet ta' l-EASEE-gas dwar il-kwalitajiet tal-gass.

– Il-proposta żżomm il-proċess volontarju ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni bħala mezz prammatku għall-iżvilupp ta' kodiċijiet tekniċi u tas-suq. Dawn il-kodiċijiet spiss ikunu teknikament kumplessi, u jeħtieġ li jkun hemm proċess effiċjenti biex jiġu emendati fejn meħtieġ. Il-proposta żżid sorveljanza regolatorja qawwija fuq il-kontenut u l-monitoraġġ tal-konformità, u l-infurzar ta' dawn ir-regoli min-naħa ta' l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, l-Aġenzija, u/jew il-Kummissjoni, skond in-natura tal-proposta kkonċernata. Fil-każ li l-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni ma jkunux jistgħu jaqblu fuq kodiċijiet tekniċi u tas-suq neċessarji, jew ma jimplimentawhomx, dawn ir-regoli jkunu jistgħu jiġu proposti u adottati permezz tal-proċedura tal-komitoloġija, fuq proposta tal-Kummissjoni.

– B'kollox, din il-proposta tidentifika ħdax-il qasam ewlieni ta' kooperazzjoni. Il-programmi ta' ħidma annwali tan-Netwerk Ewropew ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni (ara l-kapitolu 1.2), li għandhom jitħejjew b'konsultazzjoni mal-partijiet kollha interessati u ma' l-Aġenzija l-ġdida għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija (ara l-kapitolu 3), sejrin jistabbilixxu l-prijoritajiet u jispeċifikaw f'aktar dettall il-kodiċijiet tekniċi u tas-suq meħtieġa. Il-kooperazzjoni fost l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandha tinkludi wkoll il-monitoraġġ ta' l-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tekniċi u tas-suq.

– *Attivitajiet ta' interess komuni dwar it-riċerka u l-innovazzjoni:* Il-kooperazzjoni bejn it-TSOs għandha tistabbilixxi qafas għall-identifikazzjoni, il-finanzjament u l-ġestjoni ta' attivitajiet ta' riċerka u innovazzjoni li jmexxu 'l quddiem l-iżvilupp tekniku tajjeb u l-evoluzzoni ta-netwerks Ewropej ta' l-elettriku u l-gass, partikolarment għall-promozzjoni tas-sigurtà tal-provvista u ta' l-effiċjenza fl-enerġija, u biex issir possibbli l-penetrazzjoni ta' teknoloġiji b'użu baxx tal-karbon.

– *Il-koordinazzjoni ta' l-operat tax-xibka*: Il-kooperazzjoni fost it-TSOs tinkludi l-operat komuni tan-netwerks, skond kodiċijiet tekniċi u tas-suq maqbula. Tirreferi wkoll għall-iskambju ta' tagħrif operattiv dwar in-netwerks u l-pubblikazzjoni kkoordinata dwar l-aċess għan-netwerks, pereżempju permezz ta' pjattaforma komuni ta' trasparenza.

– *L-ippjanar ta' l-investiment*: Sabiex kapaċità suffiċjenti ta' trażmissjoni tkun disponibbli biex tilqa' d-domanda u tintegra swieq nazzjonali, l-operaturi tan-netwerks se jkollhom bżonn pjanifikar koordinat fit-tul ta' l-iżvilupp tas-sistema, biex ikunu jistgħu jippjanaw investimenti fis-suq u jissorveljaw l-iżviluppi tal-kapaċitajiet tan-netwerks ta' trażmissjoni. Il-ħsieb huwa li n-Netwerks Ewropej ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jippubblikaw pjanijiet għall-iżvilupp tan-netwerk, inkluż l-immudellar tan-netwerk integrat, l-iżvilupp tax-xenarju u evalwazzjoni tal-flessibbiltà tas-sistema integrata u l-kapaċità tagħha li twassal. Dan il-pjan ta' żvilupp għandu jkun orjentat lejn il-ġejjieni biżżejjed (eż. talanqas 10 snin 'il quddiem) sabiex jippermetti l-identifikazzjoni bikrija ta' nuqqasijiet ta' investiment, b'mod partikolari fir-rigward ta' kapaċitajiet transkonfinali.

B'mod partikolari għall-aħħar żewġ kompiti msemmija, l-inizjattivi reġjonali għandhom rwol pożittiv fl-integrazzjoni tas-suq. Il-kooperazzjoni fost l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fuq il-livell Ewropew għandha, bla dubju, tiġi kkomplementata fuq il-livell reġjonali, bil-għan

li jiġi żgurat progress prattiku reali, ġestjoni ottima tan-netwerk[7], kif ukoll l-ippjanar ta' investiment xieraq u t-twettiq tiegħu. Il-qafas regolatorju għandu jippromwovi, jikkoordina u jiżviluppa inizjattivi reġjonali bejn l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u l-awtoritajiet regolatorji, kif jiġri fl-Inizjattivi Reġjonali mmexxija mill-ERGEG u inizjattivi bħall-Forum Pentalaterali fil-Majjistral ta' l-Ewropa, u kif jirrakkomandaw partijiet interessati kbar bħall-*Eurelectric.*

4.2. Mekkaniżmu ta' kooperazzjoni mtejjeb

Huwa importanti li l-istrutturi ta' kooperazzjoni ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni jkunu rikonoxxuti għal kollox fil-livell Ewropew, bħala korpi i jkollhom l-awtorità jwettqu l-kompiti msemmija hawn fuq. Għal dan il-għan, il-Kummissjoni sejra taħtar formalment in-Netwerks Ewropej ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni (ta' l-elettriku u l-gass) li jkunu responsabbli għal dawn il-kompiti.

Bħala kumpaniji, l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni jeħtiġilhom ikunu trasparenti fil-mod li bih jikkooperaw. Jistgħu jibnu fuq strutturi eżistenti bħall-GTE u l-ETSO. Madankollu, il-kompiti u r-responsabbiltajiet rikjesti mill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni sejrin ifissru li jkun hemm ħtieġa għal struttura ċentrali u permanenti ta' kooperazzjoni sew f'dak li jirrigwarda l-organizzazzjoni kid ukoll għdod prattiċi għall-ippjanar u l-operat tan-netwerks.

L-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija sejra tissorvelja t-twettiq tal-ħidmiet fdati f'idejn in-Netwerk Ewropew ta' operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni.

L-involviment u l-konsultazzjoni bikrija tal-partijiet interessati, bħalma huma l-produtturi, il-fornituri, il-klijenti u l-operaturi tas-sistemi ta' distribuzzjoni, l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni sejrin jiżviluppawhom bħala prattika standard sa mill-bidu ta' ħidmithom fuq suġġett partikolari. Għaldaqstant, il-partijiet interessati sejrin jiġu kkonsultati fuq kwalunkwe abbozz ta' kodiċi tas-suq u tekniku mfassal mill-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni, u se jkunu jistgħu jikkummentaw dwar il-programm ta' ħidma annwali ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni. L-Aġenzija sejra tissorvelja t-twettiq tajjeb tal-konsultazzjoni.

5. IT-TITJIB TAL-FUNZJONAMENT TAS-SUQ

Il-proposta preżenti għandha wkoll l-għan li ttejjeb il-qafas leġiżlattiv sabiex jiffaċilita l-aċċess ta' partijiet terzi għal infrastrutturi ewlenin, biex iżżid it-trasparenza fis-suq, biex isseddaq l-integrazzjoni tas-suq u ttejjeb l-aċċess għall-klijenti bl-imnut.

5.1. Reġim ta' eżenzjoni

Il-leġiżlazzjoni attwali tippermetti li infrastruttura ġdida ewlenija tiġi eżentata minn regoli dwar l-aċċess regolat għal partijiet terzi għal perjodu ddeterminat minn qabel. Bosta infrastrutturi tlestew jew inkella għadhom qed jitlestew, inklużi interkonnetturi tal-gass u l-elettriku u faċilitajiet ta' l-LNG li utlizzaw din il-possibbiltà. Dan għen biex jinġiebu 'l quddiem proġetti li jibbenefikaw is-sigurtà tal-provvista u l-kompetizzjoni. Fl-istess waqt, l-esperjenza sa llum uriet li l-iżviluppaturi tal-proġetti, ir-regolaturi u l-Kummissjoni lkoll jistgħu jibbenefikaw minn proċedura mħaffa għall-applikazzjonijet u l-għoti ta' eżenzjonijiet,

[7] Pereżempju, fil-qasam ta' l-elettriku, għal ċerti kwistjonijiet huwa ċar li l-istabbiliment ta' kodiċijiet tekniċi għandu jiġi deċiż għal kull qasam sinkroniku.

kif ukoll minn kjarifikar ta' wħud mill-kundizzjonijiet. Għaldaqstant, il-Kummissjoni tipproponi li jitfasslu linji gwida biex lill-applikanti u r-regolaturi jgħinuhom japplikaw il-kundizzjonijiet għal eżenzjoni. Biex jiġi żgurat li l-infrastruttura eżenti, madankollu, tkun tista' tintuża bl-aħjar mod mis-suq, huwa propost li jiġu ġġeneralizzati r-rekwiżiti minimi għall-allokazzjoni tal-kapaċità u d-dispożizzjonijiet dwar il-ġestjoni tal-konġestjoni għal infrastrutturi ġodda, li sallum ġew applikati fuq bażi ta' każ b'każ.

5.2. It-trasparenza

Is-suq intern ta' l-elettriku u l-gass qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparneza, li qiegħed itellef l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, jillimita l-possibbiltajiet għal miżuri tat-taffija tar-riskji u jibblokka d-dħul il-ġdid fis-suq. Il-fiduċja fis-suq, il-likwidità tiegħu u l-għadd ta' parteċipanti fih ilkoll jeħtiġilhom jiżdiedu, billi jitkabbar it-tagħrif disponibbli għas-suq.

Ir-rekwiżiti attwali dwar it-trasparenza jiffukaw fuq il-pubblikazzjoni tal-kapaċità tan-netwerk, biex il-parteċipanti fis-suq ikunu jistgħu jaraw jekk hemmx kapaċità disponibbli, u jekk il-kapaċità disponibbli kollha hijiex offerta lis-suq. Madankollu, il-parteċipanti fis-suq jeħtieġ ikollhom aċċess indaqs għall-informazzjoni li tiddetermina ċaqliq fil-prezzijiet bl-ingrossa.

Bħalissa, l-operaturi li huma responsabbli għall-biċċa l-kbira tal-flussi tal-gass u ta' l-elettriku, u li għandhom is-sjieda tal-maġġoranza ta' l-assi fis-suq, għandhom aċċess għall-informazzjoni aktar u aħjar minn operaturi ġodda. Fil-qasam ta' l-elettriku, jeżistu rekwiżiti fil-forma ta' linji gwida annessi mar-regolamentazzjoni, li jiddefinixxu r-rekwiżiti ta' trasparenza fil-ġenerazzjoni ta' l-elettriku, biss mhumiex biżżejjed, u fil-qasam tal-gass għalissa ma hemm l-ebda rekwiżit ta' din ix-xorti. Huwa għalhekk propost li jiġu estiżi r-rekwiżiti ta' trasparenza f'dak li jirrigwarda l-ħażniet tal-gass, it-tbassir tad-domanda u l-provvista, l-ispejjeż ta' l-ibbilanċjar tan-netwerk, u l-kummerċ.

L-applikazzjoni korretta u sħiħa ta' dawn ir-rekwiżiti jeħtiġilha tiġi kkontrollata u ssorveljata mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali, u s-setgħat tagħhom għandhom jissaħħu skond dan.

Dwar il-kwistjoni tat-trasparenzarigward id-derivattivi u l-istrumenti finanzjarji, u li dwarhom dawn il-proposti ma jipprovdux rekwiżiti addizzjonali fir-rigward tal-kumpaniji kkonċernati, il-Kummissjoni sejra teżamina din il-kwistjoni fid-dettall u tilħaq konklużjoni lejn nofs l-2008. L-Aġenzija għall-kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija u l-Kumitat tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli Finanzjarji huma mistiedna jikkooperaw biex jinvestigaw aktar u jagħtu l-pariri dwar il-kwistjoni jekk it-tranżazzjonijiet fil-kuntratti ta' forniment tal-gass u l-elettriku, u d-derivatttivi ta' l-elettriku, għandhomx ikunu suġġetti għal rekwiżiti ta' trasparenza ta' qabel u/jew wara t-tranżazzjoni.

5.3. Aċċess għall-ħażna

Id-Direttiva eżistenti dwar is-suq intern tal-gass tipprovdi li, meta l-ħżin ikun faċilità essenzjali biex il-klijenti jkunu jistgħu jingħataw provvista, l-operaturi tal-ħżin għandhom jagħtu aċċess lil partijiet terzi. L-Istati Membri għandhom l-għażla li dan l-aċċess għall-faċilitajiet tal-ħżin jiżgurawh jew permezz ta' kundizzjonijiet definiti mir-regolatur jew billi jobligaw lill-operaturi tas-sistemi tal-ħżin jinnegozjaw il-kundizzjonijiet ta' l-aċċess mal-klijenti. Ir-rekwiżiti tad-Direttiva jillimitaw irwieħhom għall-prinċipji, u lill-Istati Membri jħallulhom ħafna libertà biex jiddefinixxu l-qafas regolatorju tagħhom. Dawn il-prinċipji tlaħħmu permezz tal-Forum ta' Madrid, fejn il-partijiet kollha involuti qablu li jkun hemm

'Linji gwida' volontarji għall-Prassi Tajba ta' Aċċess ta' Partijiet Terzi għal Operaturi tas-Sistema tal-Ħażna' (GGPSSO). Madankollu, l-EGREG ikkonkluda li l-implimentazzjoni globali ta' dawn il-linji gwida hija batuta.

Biex dawn ikunu applikati b'mod effettiv, il-Kummissjoni tipproponi erba' miżuri:

– Li l-prinċipji tal-linji gwida tagħmilhom vinkolanti u tħalli għall-implimentazzjoni dettaljata tal-linji gwida permezz tal-komitoloġija;

– Li tistabbilixxi s-separazzjoni legali u funzjonali ta' l-operaturi tas-sistema ta' ħżin li jagħmlu parti mill-impriżi ta' forniment;

– Li ssaħħaħ is-setgħat ta' l-awtoritajiet regolatorji biex jissorveljaw l-aċċess għall-ħżin;

– Li tesiġi ċ-ċarezza fis-sistema regolatorja li tiġi applikata għall-faċilitajiet ta' ħżin.

Biex il-linji gwida jsiru vinkolanti, ir-Regolament se jkun estiż sabiex jiddefinixxi kif l-operaturi tas-sistema ta' ħżin jeħtiġilhom joffru servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, u kif għandhom jallokaw il-kapaċità jmexxu l-konġestjoni. Ir-Regolament se jiddefinixxi wkoll ir-rekwiżiti ta' trasparenza, u kif għandu jitħalla jiżviluppa suq sekondarju tal-kapaċità ta' ħżin. Dawn ir-regoli għandhom jiżguraw li l-ħżin kollu disponibbli għal partijiet terzi jkun offrut lis-suq b'mod trasparenti u mhux diskriminatorju, kif ukoll li l-akkapparrar ta' kapaċità jiġi skoraġġut bil-qawwi. Dawn ir-regoli jservu wkoll biex jiżguraw il-konsistenza mar-rekwiżiti minimi proposti fuq l-infrastruttura eżenta.

Bir-rekwiżit tas-separazzjoni legali u funzjonali ta' l-operaturi tas-sistema ta' ħżin, l-aċċess effettiv għall-ħażna se jittejjeb ħafna. Attwalment, meta l-fornituri jkunu jkollhom bżonn il-ħżin, jeħtiġilhom jikkuntattjaw lill-kompetituri tagħhom biex jidħlu f'kuntratti dwar il-ħtieġa tagħhom ta' ħżin. Dan il-fatt ma jtejjibx il-kunfidenza fis-suq u huwa ostaklu serju għal min irid jidħol ġdid fis-suq. Ir-rekwiżit ta' separazzjoni ta' l-operaturi tas-sistemi ta' ħżin din il-qagħda sejjer itejjibha, u se jħalli l-kompetituri u r-regolaturi jiċċekkjaw li l-kapaċità kollha disponibbli ta' ħżin tkun offruta lis-suq.

Il-Kummissjoni tipproponi litħassar l-ambigità li teżisti dwar il-proporzjon tal-kapaċità ta' ħżin offruta lis-suq, billi tesiġi li l-Istati Membri kollha jeħtiġilhom jiddefinixxu kriterji dwar meta u kif japplika l-aċċess ta' partijiet terzi għall-ħżin, u dawn iridu jiġu ppublikati. Ir-regolatur konsegwentement għandu r-responsabbiltà li jara li dawn il-kriterji jkunu applikati sewwa fil-faċilitajiet kollha tal-ħżin.

5.4. Aċċess għat-terminali ta' l-LNG

Ir-rwol ta' l-LNG (gass naturali likwidu) fil-provvista tal-gass għall-Unjoni Ewropea kulma jmur qed isir aktar importanti, u bħalissa għaddejjin jew jinsabu ppjanifikati ħafna investimenti fit-terminali ta' l-LNG. Għaldaqstant, jinħtieġu regoli ta' aċċess trasparenti għat-terminali ta' l-LNG. Ir-regolaturi identifikaw il-ħtieġa, u l-ERGEG ipprepara l-linji ta' gwida bil-għan li jinħoloq approċċ komuni għall-aċċess ta' partijiet terzi għat-terminali ta' l-LNG.

Minkejja li ħafna terminali ta' l-LNG li nbnew utilizzaw il-possibbiltajiet li jkunu eżenti mill-aċċess ta' partijiet terzi u mill-interventi regolatroji skond l-Artikolu 22 tad-Direttiva, hemm ukoll terminali ta' l-LNG li għalihom japplikaw regoli għall-aċċess ta' partijiet terzi. Minħabba li d-Direttiva attwali timponi biss rekwiżit ġenerali dwar il-ħtieġa li l-aċċess ikun regolat, dan iħalli spazju għal interpretazzjonijiet diverġenti fost l-Istati Membri. Barra minn

hekk, eżenzjoni skond l-Artikolu 22 tkun dejjem temporanja, u meta jkun skada l-perjodu ta' eżenzjoni, it-terminali ta' l-LNG jsiru rregolati. Għaldaqstant, il-Kummissjoni tipproponi li timponi regoli definiti aktar ċar dwar l-aċċess ta' partijiet terzi għat-terminali ta' l-LNG. Biex il-linji gwida jsiru vinkolanti, ir-Regolament se jkun estiż sabiex jiddefinixxi kif l-operaturi tas-sistema ta' ħżin jeħtiġilhom joffru servizzi ta' aċċess għal partijiet terzi, u kif għandhom jallokaw il-kapaċità jmexxu l-konġestjoni. Ir-Regolament se jiddefinixxi wkoll ir-rekwiżiti ta' trasparenza u jipproponi miżuri biex jitħalla jiżviluppa suq sekondarju tal-kapaċità ta' ħżin. Dawn ir-regoli jservu wkoll biex jiżguraw il-konsistenza mar-rekwiżiti minimi proposti fuq l-infrastruttura eżenti.

5.5. Ftehimiet ta' forniment fit-tul

Ftehimiet bilaterali ta' forniment 'l isfel fil-katina tal-provvista (downstream) joffru opportunità biex l-industriji li jiddependu ħafna mill-enerġija jiksbu prezzijiet aktar previdibbli. Madankollu, ftehimiet bħal dawn jippreżentaw ir-riskju li jillimitaw is-suq 'l isfel fil-katina tal-provvista, billi lill-konsumaturi ma jħalluhomx jaqilbu, u b'hekk jillimitaw il-kompetizzjoni. Biex l-inċertezza fis-suq titnaqqas, il-Kummissjoni fix-xhur li ġejjin sejra tipprovdi gwida, f'sura f'lokha, dwar il-konformità tal-ftehimiet bilaterali fit-tul ta' forniment 'l isfel fil-katina tal-provvista mal-leġiżlazzjoni tal-KE dwar il-kompetizzjoni.

5.6. Qafas għall-istabbiliment progressiv ta' suq Ewropew bl-imnut

S'issa la s-suq ta' l-elettriku u lanqas dak tal-gass ma tista' ssejħilhom swieq Ewropej bl-imnut (djar privati u intrapriżi żgħar), għax il-klijenti, anki f'dawk il-każijiet fejn għandhom għażla, għadhom obbligati jagħżlu fornitur stabbilit fl-istess pajjiż. L-istabbiliment ta' suq tassew Ewropew tal-konsumaturi aħħarin huwa l-mira finali tas-swieq interni ta' l-elettriku u l-gass: huwa meħtieġ biex jinħolqu swieq kompetittivi u biex jintlaħaq il-massimu ta' l-effiċjenza. Il-liberalizzazzjoni fis-suq bl-imnut hija importanti biex jiġi żgurat li ċ-ċittadini ta' l-UE jkunu jistgħu jgawdu mill-kompetizzjoni. Li kieku l-liberalizzazzjoni kellha tapplika biss għall-klijenti l-kbar, id-djar Ewropej jispiċċaw billi jissussidjaw l-industriji tagħhom, u s-sinjali ta' l-investiment għall-ġenerazzjoni u l-forniment il-ġodda jispiċċaw mgħawġa. Mill-1 ta' Lulju 2007 'l quddiem, is-swieq bl-imnut kollha ta' l-UE nfetħu għall-kompetizzjoni, iżda fil-prattika, ħafna konsumaturi huma marbutin mal-fornituri tagħhom ta' dejjem, għax għadu ma ġiex implimentat qafas legali xieraq kif kien meħtieġ. Suq bl-imnut Ewropew jista' jinħoloq biss b'mod progressiv. Biex tħeġġeġ dan il-proċess, il-Kummissjoni qiegħda tikkunsidra t-twaqqif ta' forum tal-kummerċ bl-imnut, b'analoġija ma' l-esperjenza pożittiva tal-Fora ta' Firenze u Madrid. Dan il-forum iħallina niffukaw fuq kwistjonijiet speċifiċi tal-kummerċ bl-imnut, u għandu jaqdi ta' pjattaforma għall-persuni interessati kollha biex jippromwovu l-istabbiliment ta' suq bl-imnut mifrux ma' l-UE kollha kemm hi. Il-forum jipprovdi gwida dwar l-obbligi proposti għall-Istati Membri u l-awtoritajiet regolatorji biex jistabbilixxu regoli ċari li jiddefinixxu l-kompetizzjoni fis-suq bl-imnut, bil-għan li progressivament jarmonizzaw ir-regoli tas-suq sabiex jippermettu swieq bl-imnut transkonfinali.

Swieq bl-imnut li jaħdmu sewwa se jkollhom rwol importanti ħafna f'li jżidu l-kuxjenza tan-nies dwar il-konsum domestiku ta' l-enerġija u dwar l-ispejjeż ta' l-enerġija, għax il-miżuri kollha biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tad-dijossidu tal-karbonju u biex tiżdied l-effiċjenza ta' l-enerġija jeħtieġu kontribut mingħand id-djar privati. Il-kompetizzjoni fuq il-provvista lid-djar privati għandha ttejjeb il-kuxjenza tagħhom dwar l-enerġija. Madankollu, prattiċi attwali li skondhom il-konsumaturi jirċievu l-kont finali tal-konsum tagħhom biss wara sena din il-kuxjenza ma joħolquhiex, u lanqas ma jippermettu li l-fornituri jiżviluppaw servizzi kompetittivi li jiddistingwu bejn id-djar skond il-bżonnijiet speċifiċi tagħhom. Il-fornituri

għaldaqstant jeħtiġilhom jagħtu aktar informazzjoni biex jiżguraw li l-klijenti jingħataw informazzjoni aktar frekwenti dwar il-konsum u l-ispiża ta' l-enerġija tagħhom.

Huwa ovvju li l-libertà ta' l-għażla għall-konsumaturi jeħtieġ li tkun akkumpanjata minn garanziji qawwija dwar id-drittijiet tal-klijenti. Bid-Direttiva attwali, il-klijenti vulnerabbli diġà għandhom grad għoli ta' ħarsien, biex jiġi żgurat li jkollhom aċċess għall-enerġija li jeħtieġu biex jgħixu ħajja normali. Dawn il-miżuri, madankollu, f'xi pajjiżi ma ġewx applikati sewwa, u l-Kummissjoni, biex tiċċara l-qafas, qed tipproponi li tiddefinixxi linji gwida vinkolanti. Fl-istess waqt, il-Kummissjoni tipproponi li sseddaq id-drittijiet tal-klijenti kollha, fost l-oħrajn billi tagħtihom id-dritt li jibdlu l-fornitur fi kwalunkwe waqt, u billi tobbliga lill-kumpaniji ta' l-enerġija li l-kontijiet ikunu magħluqa fi żmien xahar minn meta konsumatur jaqleb minn fornitur għall-ieħor.

Fl-aħħarnett il-Kummisjsoni waslet għall-konklużjoni li għad-DSOs huma biżżejjed ir-regoli attwali dwar is-separazzjoni legali u funzjonali. Għaldaqstant ma tipproponix li testendi għad-DSOs ir-regoli dwar is-separazzjoni tas-sjieda deskritti fil-kapitlu 4 aktar 'il fuq.

6. IL-KOOPERAZZJI GĦAT-TISĦIĦ TAS-SIGURTÀ TAL-PROVVISTA

6.1. Il-monitoraġġ tas-sigurtà tal-provvista min-naħa ta' l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni

Huwa importanti li jiġi żgurat li s-sistemi tal-gass u l-elettriku jkunu jistgħu jlaħħqu mad-domanda, anki fi żminijiet meta din tkun fl-eqqel tagħha. Fil-każ ta' l-elettriku, dan huwa possibbli biss meta jkun hemm biżżejjed kapaċità ta' ġenerazzjoni (l-adegwatezza tal-ġenerazzjoni) u n-netwerk ikun jista' jittrasporta l-enerġija mingħand il-ġeneraturi għal għand il-konsumaturi aħħarija (l-adegwatezza tan-netwerk). Fil-każ tal-gass, jeħtieġ li jkun hemm biżżejjed kapaċità sew ta' importazzjoni kif ukoll ta' ħżin.

Id-Direttiva 2005/89/KE tesiġi li r-regolaturi nazzjonali, bil-għajnuna ta' l-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni, jirrappurtaw lill-Kummissjoni kull sena dwar is-sigurtà tal-provvista ta' l-elettriku. Id-Direttiva 2004/67/KE tesiġi li l-Istati Membri jirrappurtaw dwar il-qagħda tas-sigurtà tal-provvista tal-gass u dwar il-qafas regolatorju biex itejbu l-investiment fl-infrastruttura. L-emendi proposti għar-Regolamenti (KE) Nru 1228/2003 u (KE) Nru 1775/2005 lin-Netwerk ta' l-Operaturi Ewropej tas-Sistemi ta' Trażmissjoni jagħtuh il-kompitu li jagħmel previżjonijiet dwar l-adegwatezza tas-sistema kull Sajf, kull Xitwa u wkoll fit-tul. Perspettiva Ewropea hija meħtieġa biex jitqiesu l-possibbiltajiet għall-esportazzjoni u l-importazzjoni ta' l-elettriku u l-gass f'kundizzjonijiet ta' l-ogħla talba. Minħabba flussi transkonfinali ta' l-elettriku u l-gass fis-suq intern, l-istampa jeħtiġilha titfassal fuq il-livell Ewropew.

6.2. Il-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri

Il-leġiżlazzjoni ta' l-UE għandha żewġ strumenti li jittrattaw is-sigurtà tal-provvista tal-gass. L-ewwelnett, id-Direttiva 2003/55/KE daħħlet obbligi ġenerali ta' monitoraġġ għall-Istati Membri. It-tieni, id-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE tikkonċerna speċifikament miżuri biex tissalvagwardja s-sigurtà tal-provvista tal-gass naturali. Din l-aħħar Direttiva stabbiliet il-Grupp ta' Koordinament għal-Gass, u tiddefinixxi "mekkaniżmu Komunitarju" fil-każ ta' interruzzjoni tal-forniment.

Dawn l-istrumenti jipprovdu għal pjattaforma ta' koordinazzjoni. La jistipulaw għanijiet kwantitattivi fejn tidħol is-sigurtà tal-provvista, u lanqas ma jimponu xi obbligu rigward il-ħażniet tal-gass. Fl-aħħarnett, ma jipprovdux qafas għall-kooperazzjoni reġjonali fil-każ li jseħħu interruzzjonijiet gravi tal-provvista.

Kien biss dan l-aħħar li d-Direttiva 2004/67/KE ġiet trasposta mill-Istati Membri. L-Artikolu 10 tagħha jistipula li l-Kummissjoni għandha tirrapporta sad-19 ta' Mejju 2008 dwar l-implimentazzjoni tagħha, u b'mod partikolari dwar l-effikaċja ta' l-istrumenti tagħha, u li l-Kummissjoni tista' toħroġ aktar proposti rigward is-sigurtà tal-provvista. B'mod partikolari, dan ir-rapport se jindirizza miżuri rigward is-sigurtà tal-provvista b'rabta mal-ħażniet tal-gass.

Għaldaqstant, bħala l-ewwel pass, dawn il-proposti ma jemendawx id-Direttiva 2004/67/KE, u jittrattaw biss żewġ kwistjonijiet:

– *Aktar obbligi ta' trasparenza fil-livell tal-ħażniet kummerċjali.* Kull operatur ta' ħżin ikollu l-obbligu li jippubblika kuljum l-ammont ta' gass disponibbli li għandu fil-faċilitajiet tiegħu. B'dan l-obbligu titqawwa bil-wisq il-kunfidenza reċiproka għall-assistenza reġjonali u bilaterali fil-każ ta' interruzzjonijiet gravi tal-provvista.

– *Is-Solidarjetà:* Huwa propost li l-Istati Membri jikkooperaw biex iġibu 'l quddiem is-solidarjetà reġjonali u bilaterali. Din il-kooperazzjoni hija maħsuba biex tkopri sitwazzjonijiet li x'aktarx li jwasslu għal interruzzjonijiet gravi tal-provvista tal-gass li jaffettwaw Stat Membru. Eżempji ta' dan il-koordinament huma t-tħaffif tal-miżuri nazzjonali għat-trattament ta' l-emerġenzi u l-elaborazzjoni ta' modalitajiet prattiċi għall-għajnuna reċiproka. Il-Kummissjoni sejra tadotta linji ta' gwida għall-kooperazzjoni fis-solidarjetà reġjnali, jekk ikunu meħtieġa.

2007/0195 (COD)

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li temenda d-Direttiva 2003/54/KE dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam ta' l-elettriku

(Test b'relevanza għall–EEA)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunitajiet Ewropej, u b'mod partikolari l- l-Artikoli 47(2), 55 u 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni[8],

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew[9],

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni[10],

Filwaqt li jaġixxu bi qbil mal-proċedura stipulata fl-Artikolu 251 tat-Trattat[11],

Billi:

(1) Is-suq intern ta' l-elettriku, li ilu jiġi implimentat progressivament madwar il-Komunità mill-1999, għandu l-mira li jipprovdi għażla reali lill-konsumaturi kollha ta' l-UE, kemm jekk huma ċittadini kemm negozji, kif ukoll opportunitajiet ġodda ta' negozju u aktar kummerċ transkonfinali sabiex jiġu żgurati gwadanji f'termini ta' effiċjenza, standards ogħla ta' servizz, kif ukoll sabiex jikkontribwixxi għas-sigurtà tal-provvista u għas-sostennibbiltà.

(2) Id-Direttiva 2003/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar ir-regoli komuni għas-suq intern fil-qasam ta' l-elettriku u li tħassar id-Direttiva 96/92/KE[12] għamlet kontribut sinifikanti lejn il-ħolqien ta' suq intern ta' l-elettriku.

(3) Madankollu, bħalissa, id-dritt li jinbiegħ l-elettriku fi kwalunkwe Stat Membru fuq termini ugwali u mingħajr diskriminazzjoni jew żvantaġġ ma jista' jiġi ggarantit lil ebda kumpanija fil-Komunità. B'mod partikolari, aċċess mhux diskriminatorju għan-netwerk, u livell ugwalment effikaċi ta' superviżjoni regolatorja f'kull Stat Membru, għad ma jeżistux minħabba li l-qafas ġuridiku kurrenti mhuwiex suffiċjenti.

---

8 ĠU C […], […], p. […].
9 ĠU C […], […], p. […].
10 ĠU C […], […], p. […].
11 ĠU C […], […], p. […].
12 ĠU L 176, 15.07.2003, p. 37-56.

(4) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni ta' l-10 ta' Jannar 2007 intitolata "Politika dwar l-Enerġija għall-Ewropa"[13] saħqet fuq l-importanza li s-suq intern ta' l-elettriku jiġi kkompletat kif ukoll li jinħoloq ambjent ekwu għall-kumpaniji kollha ta' l-elettriku stabbiliti fil-Komunità. Il-Komunikazzjoni dwar is-Suq Intern ta' l-Enerġija[14] u r-Rapport finali ta' l-Inkjesta Settorjali tal-Kompetizzjoni[15] wrew li r-regoli u l-miżuri preżenti ma jipprovdux il-qafas meħtieġ biex jinkiseb l-għan ta' suq intern li jiffunzjona tajjeb.

(5) Mingħajr separazzjoni effettiva tan-netwerks minn attivitajiet ta' ġenerazzjoni u forniment, hemm ir-riskju inerenti ta' diskriminazzjoni mhux biss fl-operat tan-netwerk iżda wkoll fl-inċentivi għal kumpaniji integrati vertikalment biex jinvestu b'mod adegwat fin-netwerks tagħhom.

(6) Ir-regoli dwar is-separazzjoni (*unbundling*) legali u funzjonali li bħalissa huma fis-seħħ ma wasslux għas-separazzjoni effettiva ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni Fil-laqgħa li kellu fi Brussell fit-8 u d-9 ta' Marzu 2007, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni tiżviluppa proposti leġiżlattivi għas-separazzjoni effettiva ta' l-attivitajiet tal-forniment u l-ġenerazzjoni mill-operazzjonijiet tan-netwerk.

(7) It-tneħħija ta' l-inċentiv inerenti għall-kumpaniji integrati vertikalment li jiddiskriminaw kontra kompetituri fir-rigward ta' l-aċċess għan-netwerk u l-investiment hija l-unika ħaġa li tista' tiżgura separazzjoni effettiva. Is-separazzjoni tas-sjieda, li timplika li sid in-netwerk jinħatar bħala l-operatur tan-netwerk u jkun indipendenti minn kull interess ta' forniment u ġenerazzjoni, hija b'mod ċar l-aktar mod effettiv u stabbli sabiex jiġi solvut il-kunflitt ta' interess inerenti u tkun żgurata s-sigurtà tal-provvista. Għal din ir-raġuni, il-Parlament Ewropew fir-Riżoluzzjoni tiegħu dwar Prospetti għas-suq intern tal-gass u ta' l-elettriku li ġiet adottata fl-10 ta' Lulju 2007 rrefera għas-separazzjoni tas-sjieda fil-livell tat-trażmissjoni bħala l-aktar għodda effettiva sabiex jiġu promossi l-investiment fl-infrastrutturi b'mod mhux diskriminatorju, l-aċċess ġust għan-netwerk għall-kompetituri ġodda u t-trasparenza fis-suq. L-Istati Membri għandhom għalhekk ikunu obbligati jiżguraw li l-istess persuna jew persuni ma jkollhomx id-dritt li jeżerċitaw il-kontroll, inkluż permezz ta' drittijiet minoritarji ta' l-imblukkar fuq deċiżjonijiet ta' importanza strateġika, fuq impriża ta' ġenerazzjoni jew forniment u, fl-istess ħin, ma jkollhomx interessi fi, jew jeżerċitaw ebda dritt fuq, operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew f'sistema ta' trażmissjoni. Bil-kontra, il-kontroll fuq operatur ta' sistema ta' trażmissjoni għandu jipprekludi l-possibbiltà li dan ikollu xi interess jew jeżerċita xi dritt fuq impriża tal-forniment.

(8) *Billi* s-separazzjoni tas-sjieda teħtieġ, f'xi każi, ir-ristrutturar ta' l-impriżi, l-Istati Membri *għandhom* jingħataw żmien addizzjonali biex *japplikaw id-dispożizzjonijietv rilevanti.* Fi-dawl tar-rabtiet vertikali bejn is-setturi tal-gass u l-elettriku, id-dispożizzjonijiet dwar is-separazzjoni *għandhom* japplikaw, barra minn hekk, għaż-żewġ setturi.

[13] KUMM(2007) 1.

[14] Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-prospetti għas-suq intern tal-gass u ta' l-elettriku - KUMM(2006) 841.

[15] Il-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni "Sector Enquiry under Art. 17 of Regulation 1/2003 on the gas and electricity markets (final report)" [Inkjesta Settorjali skond l-Artikolu 17 tar-Regolament 1/2003 dwar is-swiea tal-gass u ta' l-elettriku (rapport finali)] - SEG (2006) 1724.

(9) Sabiex tkun żgurata l-indipendenza sħiħa ta' l-operat tan-netwerk mill-interessi tal-forniment u l-ġenerazzjoni u sabiex ma jkun hemm skambju ta' l-ebda informazzjoni kunfidenzjali, l-istess persuna ma għandhiex tkun membru tal-bordijiet ta' l-amministrazzjoni ta' kemm operatur ta' sistema ta' trażmissjoni u impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni u forniment. Għall-istess raġuni, l-istess persuna ma għandhiex tkun intitolata taħtar membri tal-bordijiet ta' ġestjoni ta' operatur tas-sistema ta' trażmissjoni u jkollha kwalunkwe interess f'impriża ta' provvista.

(10) L-istabbiliment ta' operaturi tas-sistema li jkunu indipendenti mill-interessi ta' forniment u ta' ġenerazzjoni jista' jippermetti lill-kumpaniji integrati vertikalment iżommu s-sjieda tagħhom ta' assi tan-netwerk, filwaqt li jiżgura separazzjoni effettiva ta' l-interessi, dejjem sakemm l-operatur tas-sistema indipendenti jwettaq il-funzjonijiet kollha ta' operatur tan-netwerk u sakemm ikun hemm stabbiliti regolamentazzjoni ddettaljata u mekkaniżmi ta' kontroll regolatorji estensivi.

(11) Meta l-impriża li jkollha s-sjieda ta' sistema ta' trażmissjoni tkun parti minn impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri għandhom għalhekk jingħataw għażla bejn separazzjoni tas-sjieda u, bħala deroga, l-istabbiliment ta' operaturi tas-sistema li jkunu indipendenti mill-interessi ta' forniment u ġenerazzjoni. L-effettività sħiħa tas-soluzzjoni ta' operatur ta' sistema indipendenti trid tiġi assigurata permezz ta' regoli speċifiċi addizzjonali. Sabiex l-interessi ta' l-azzjonisti tal-kumpaniji integrati vertikalment jinżammu bis-sħiħ, l-Istati Membri għandu jkollhom ukoll l-għażla li jimplimentaw separazzjoni tas-sjieda, jew permezz ta' żvestiment dirett, jew inkella billi jinqasmu l-ishma tal-kumpanija integrata f'ishma tal-kumpanija tan-netwerk u f'ishma tan-negozju li jkun baqa' ta' forniment u ta' ġenerazzjoni, sakemm dan ikun konformi mar-rekwiżiti li jirriżultaw mis-separazzjoni tas-sjieda.

(12) L-implimentazzjoni ta’ separazzjoni effettiva għandha tirrispetta l-prinċipju li ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat. Għal dan il-għan, l-istess persuna ma għandhiex tkun tista' teżerċita kwalunkwe influwenza, weħida jew b'mod konġunt, fuq il-kompożizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjoni tal-korpi sew ta' l-aoperaturi tas-sistema ta' trażmissjoni sew ta' l-impriżi ta' forniment. Dejjem sakemm l-Istat Membru kkonċernat jista' juri li dan ir-rekwiżit qed jiġi osservat, żewġ korpi pubbliċi distinti jistgħu jikkontrollaw minn naħa l-attivitajiet ta' ġenerazzjoni u forniment u mill-oħra attiviatjiet ta' trażmissjoni.

(13) Is-separazzjoni sħiħa ta' l-attivitajiet tan-netwerk u tal-forniment għandha tapplikaw madwar il-Komunità, sabiex kwalunkwe operatur ta' netwerk fil-Komunità jew il-kumpaniji affiljati tagħha jinżammu milli jkollhom kwalunkwe attività ta' forniment jew ġenerazzjoni fi kwalunkwe Stat Membru. Dan għandu japplika b'mod ugwali għall-kumpaniji kemm ta' l-UE kif ukoll ta' barra mill-UE. Sabiex jiġi żgurat li l-attivitajiet ta' netwerk u ta' forniment madwar il-Komunità jinżammu separati, l-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom is-setgħa jirrifjutaw iċ-ċertifikazzjoni lil operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni li ma jikkonformawx mar-regoli tas-separazzjoni. Sabiex tkun żgurata applikazzjoni konsistenti madwar il-Komunità u r-rispett ta' l-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Kummissjoni għandu jkollha d-dritt tisħarreġ id-deċiżjonijiet dwar iċ-ċertifikazzjoni meħuda mill-awtoritajiet regolatorji.

(14) Is-salvagwardja tal-forniment ta' l-enerġija hija element essenzjali tas-sikurezza pubblika u hija għalhekk intrinsikament marbuta mat-tħaddim effiċjenti tas-suq ta' l-

UE ta' l-elettriku. L-elettriku jista' biss jilħaq liċ-ċittadini ta' l-UE permezz tan-netwerk. Swieq ta' elettriku li jaħdmu kif xieraq u b'mod partikolari n-netwerks u assi oħra assoċjati mal-provvista ta' l-elettriku huma essenzjali għas-sigurtà pubblika, għall-kompetittività ta' l-ekonomija u għall-benessri taċ-ċittadini tal-Komunità. Bla ħsara għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, il-Komunità tqis li s-settur tas-sistema ta' trażmissjoni ta' l-elettriku huwa ta' importanza kbira għall-Komunità u b'hekk huma meħtieġa salvagwardji addizzjonali fir-rigward ta' l-influwenza ta' pajjiżi terzi sabiex jiġu evitati theddidiet għall-ordni pubbliku Komunitarju u s-siġurtà pubblika u l-benessri taċ-ċittadini tal-Komunità. Miżuri bħal dawn huma meħtieġa sabiex tiġi żgurata l-konformità mar-regoli dwar is-separazzjoni effettiva.

(15) L-aċċess mhux diskriminatorju għan-netwerk ta' distribuzzjoni jiddetermina l-aċċess mill-qiegħ għall-klijenti fuq il-livell tal-bejgħ bl-imnut. L-ambitu għad-diskriminazzjoni fir-rigward ta' l-aċċess u l-investiment ta' parti terza huwa madankollu inqas snifikanti fuq livell ta' distribuzzjoni milli fuq livel ta' trażmissjoni minħabba li fuq il-livell ta' distribuzzjoni il-konġestjoni u l-influwenza ta' l-interessi tal-ġenerazzjoni huma ġeneralment inqas importanti milli huma fuq il-livell tat-trażmissjoni. Barra minn hekk, is-separazzjoni funzjonali ta' l-operaturi ta' sistema ta' distribuzzjoni, skond id-Direttiva 2003/54, saret obbligatorja biss mill-1 ta' Lulju 2007 u l-effetti tagħha fuq is-suq intern għad iridu jiġu evalwati. Ir-regoli dwar is-separazzjoni legali u funzjonali li bħalissa huma fis-seħħ għalhekk jistgħu jwasslu għal separazzjoni effettiva sakemm dawn jiġu definiti b’mod aktar ċar, implimentati sewwa u sorveljati mill-qrib. Sabiex jinħoloq ambjent ekwu fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, l-attivitajiet ta' operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni għandhom ukoll jinżammu milli japprofittaw ruħhom mill-integrazzjoni vertikali tagħhom fir-rigward tal-pożizzjoni kompettitiva tagħhom fis-suq, b’mod partikolari fir-relazzjoni tagħhom mal-klijenti żgħar domestiċi u mhux domestiċi.

(16) Id-Direttiva 2003/54/KE daħħlet rekwiżit għall-Istati Membri biex jistabbilixxu regolaturi b'kompetenzi speċifiċi. Madankollu, l-esperjenza turi li l-effettività tar-regolamentazzjoni ħafna drabi tkun limitata bin-nuqqas ta’ indipendenza tar-regolaturi mill-gvern, kif ukoll minħabba n-nuqqas ta’ setgħat u diskrezzjoni. Għal din ir-raġuni, fit-8 u d-9 ta’ Marzu 2007 fil-laqgħa tiegħu fi Brussell, il-Kunsill Ewropew stieden lill-Kummissjoni biex tiżviluppa proposti leġiżlattivi li jipprovdu għal "aktar armonizzazzjoni tas-setgħat u t-tisħiħ ta’ l-indipendenza tar-regolaturi nazzjonali fl-enerġija".

(17) Ir-regolaturi ta' l-enerġija għalhekk jeħtieġ li jkunu jistgħu jieħdu deċiżjonijiet fuq il-kwistjonijiet regolatorji rilevanti kollha għall-funzjonament tajjeb tas-suq intern, u li jkunu indipendenti bis-sħiħ minn kwalunkwe interess pubbliku jew privat.

(18) Ir-regolaturi ta' l-enerġija għandu jkollhom is-setgħa li joħorġu deċiżjonijiet li jorbtu fuq l-impriżi ta' l-elettriku u li jimponu sanzjonijiet effettivi, xierqa u disswassivi fuq l-impriżi ta' l-elettriku li ma jikkonformawx ma' l-obbligi tagħhom. Għandhom ukoll jingħataw is-setgħat biex jiddeċiedu, tkun xi tkun l-applikazzjoni tar-regoli dwar il-kompetizzjoni, dwar kwalunkwe miżura xierqa li tippromowovi kompetizzjoni effettiva meħtieġa għall-operat xieraq tas-suq; kif ukoll jiżguraw standards għoljin ta' servizzi universali u pubbliku f'konformità mal-ftuħ tas-suq, il-ħarsien ta' klijenti vunnerabbli, u li l-miżuri tal-ħarsien tal-konsumatur jkunu effettivi għal kollox. Dawn id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu bla ħsara sew għas-setgħat tal-Kummissjoni fir-rigward ta' l-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni inkluż l-eżaminazzjoni tal-

fużjonijiet (mergers) b'dimensjoni Komunitarja, sew għar-regoli dwar is-suq intern, bħall-moviment liberu tal-kapital.

(19) Is-suq intern ta' l-elettriku qed ibati minn nuqqas ta' likwidità u trasparenza li jxekkel l-allokazzjoni effiċjenti tar-riżorsi, il-kopertura tar-riskju tal-kreditu, u d-dħul ta' kompetituri ġodda. Għandhom għalhekk jiżdiedu l-fiduċja fis-suq, il-likwidità tiegħu u n-numru ta' parteċipnati fis-suq, u b'hekk is-superviżjoni regolatorja fuq l-impriżi attivi fil-forniment ta' l-elettriku. Rekwiżiti bħal dawn għandhom ikunu bla ħsara għal, u kompatibbli mal-leġiżlazzjoni Komunitarja eżistenti dwar is-swieq finanzjarji. Ir-Regolaturi ta' l-Enerġija u r-Regolaturi tas-Swieq Finanzjarji għandhom jikkoperaw sabiex jgħinu lil xulxin ikollhom idea ġenerali tas-swieq ikkonċernati.

(20) Qabel l-adozzjoni mill-Kummissjoni ta' linji gwida li jiddefnixxu aktar ir-rekwiżiti taż-żamma tar-reġistri, l-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija u l-Kumitar tar-Regolaturi Ewropej tat-Titoli Finanzjarji (CESR) għandhom jikkooperaw biex jinvestigaw u jagħtu parir lill-Kummissjoni dwar il-kontenut tal-linji gwida. L-Aġenzija u l-Kumitat għandhom ukoll jikkooperaw biex jinvestigaw aktar fil-fond u jagħtu konsulenza dwar il-kwistjoni ta' jekk it-tranżazzjonijiet fil-kuntratti tal-forniment ta' l-ettriku u d-derivattivi ta' l-elettriku għandhomx ikunu soġġetti għal rewiżiti ta' trasparenza ta' qabel u/jew ta' wara n-negozju u jekk iva, liema għandu jkun il-kontenut ta' dawn ir-rekwiżiti.

(21) Ir-rekwiżiti tas-servizz pubbliku u l-istandards komuni minimi li jitnisslu minnhom, jeħtieġ li jissaħħu aktar biex jiġi żgurat li l-konsumaturi kollha jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-kompetizzjoni. Aspett prinċipali fil-forniment lill-klijent huwa l-aċċess għad-dejta dwar il-konsum, u l-konsumaturi jrid jkollhom id-dritt li jaċċessaw id-dejta tagħhom sabiex ikunu jistgħu jistiednu l-kompetituri jagħmlu offerta bbażata fuq din id-dejta. Il-konsumaturi għandu jkollhom ukoll id-dritt li jiġu infurmati sewwa dwar il-konsum ta’ l-enerġija tagħhom. Tagħrif dwar l-ispejjeż fl-enerġija li jingħata b’mod regolari joħloq inċentivi għat-tfaddil fl-enerġija għaliex jagħti lura lill-klijenti informazzjoni diretta dwar l-effetti ta’ l-investiment fl-użu effiċjenti ta’ l-enerġija u fil-bidla fl-imġiba.

(22) Fid-dawl tal-ħolqien ta' suq intern ta' l-elettriku, l-Istati Membri għandhom irawmu l-integrazzjoni tas-swieq nazzjonali tagħhom u l-kooperazzjoni ta' l-operaturi tan-netwerk fil-livell Ewropew kif ukoll reġjonali.

(23) L-awtoritajiet regolatorji għandhom jipprovdu informazzjoni lis-suq anki biex jippermettu lill-Kummissjoni teżerċita r-rwol tagħha ta' osservazzjoni u sorveljanza tas-suq Ewropew ta' l-elettriku u l-evlouzzjoni tiegħu fiż-żmien fil-qosor, mezzan u għat-tul, inklużi aspetti bħall-kapaċità ta' ġenerazzjoni, għejun differenti ta' ġenerazzjoni ta' l-elettriku, infrastrutturi ta' trażmissjoni u distribuzzjoni, negozju transkonfinali, investimenti, prezzijiet bl-ingrossa u għall-konsumaturi, likwidità tas-suq titjib ambjentali u fl-effiċjenza.

(24) Peress li l-għanijiet ta' l-azzjoni proposta, partikolarment il-ħolqien ta' suq intern ta' l-elettriku mħaddem b'mod sħiħ, ma jistgħux jintlaħqu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri u għalhekk, permezz tal-bilanċ u l-effetti ta' l-azzjoni, ikunu jistgħu jintlaħqu aħjar fuq livell ta' Komunità, il-Komunità tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Bi qbil mal-prinċipju ta'

proporzjonalità, kif iddikjarat f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkisbu dawk il-għanijiet.

(25) Ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar kundizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku[16] jipprovdi lill-Kummissjoni bil-possibbiltà li tadotta linji gwida biex tikseb il-grad ta' armonizzazzjoni meħtieġ. Dawn il-linji gwida, li b'hekk huma miżuri ta' implimentazzjoni li jorbtu, huma għodda siewja li tista' tiġi adattata malajr fejn meħtieġ.

(26) Il-miżuri meħtieġa għall-implimentazzjoni tad-Direttiva 2003/54/KE kif emendata b'din id-Direttiva għandhom jiġu adottati skond id-Deċiżjoni tal-Kunsill Nru 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 li twaqqaf il-proċeduri biex jiġu eżerċitati l-poteri implimentativi mogħtija lill-Kummissjoni [17].

(27) Fir-rigward tad-Direttiva 2003/54/KE, il-Kummissjoni għandha tingħatalha s-setgħa b'mod partikolari biex tadotta l-linji gwida meħtieġa għall-provvediment tal-livell minimu ta' armonizzazzjoni meħtieġ biex jintlaħaq l-għan ta' din id-Direttiva. Billi dawk il-miżuri huma ta' firxa ġenerali u mfassla biex jissupplimentaw id-Direttiva 2003/54/KE permezz taż-żieda ta' elementi ġodda mhux essenzjali, għandhom ikunu adottati skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju provduta fl-Artikolu 5a tad-Deċiżjoni 1999/468/KE.

(28) Id-Direttiva 2003/54/KE għandha tiġi emendata skond dan,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1
Emendi għad-Direttiva 2003/54/KE

Id-Direttiva 2003/54/KE hija emendata kif ġej:

(1) L-Artikolu 2 huwa emendat kif ġej:

(a) il-punt 21 huwa emendat kif ġej:

"21. "impriża integrata vertikalment" tfisser impriża ta' l-elettriku, jew grupp ta' impriżi ta' l-elettriku fejn l-istess persuna jew l-istess persuni huma intitolati, direttament jew indirettament, jeżerċitaw il-kontroll fi ħdan it-tifsira ta' l-Artikolu 3(2) tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 139/2004 ta' l-20 ta' Jannar 2004 dwar il-kontroll tal-konċentrazzjonijiet bejn l-impriżi*, u fejn l-impriża jew il-grupp ta' impriżi jwettqu minn ta' l-anqas waħda mill-funzjonijiet ta' trażmissjoni jew distribuzzjoni, u minn ta' l-anqas waħda mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew forniment ta' elettriku;"

---

* ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.

---

16 ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1.
17 ĠU L184, 17.7.1999, p. 23. Id-Deċiżjoni kif emendata bid-Deċiżjoni 2006/512/KE (ĠU L 200, 22.7.2006, p.11).

(b) Jiżdiedu dawn l-punti 32 sa 34:

"32. 'kuntratt għal forniment ta' l-elettriku' ifisser kuntratt għall-forniment ta' l-elettriku, iżda ma jinkludix derivattiva ta' l-elettriku;

33. 'derivattiva ta' l-elettriku' tfisser strument finanzjarju speċifikat f'waħda mis-Sezzjonijiet C5, C6, jew C7 ta' l-Anness I tad-Direttiva 2004/39/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' April 2004 dwar swieq fi strumenti finanzjarji[18], li għandu x'jaqsam ma' l-elettriku;

34. "kontroll" għandu jfisser kwalunkwe dritt, kuntratt, jew kull mezz ieħor li, separatament jew flimkien, fil-kuntest tal-fatti u tal-liġijiet involuti, jikkonferixxi l-possibbiltà li tkun eżerċitata influwenza deċiżiva fuq l-impriża, b'mod partikolari permezz ta':

(a) sjiedajew dritt ta' użu ta' l-assi kollha jew minn parti mill-assi ta' impriża

(b) drittijiet jew kuntratti li jikkonferixxu influwenza deċiżiva fuq il-komposizzjoni, il-votazzjoni jew id-deċiżjonijiet ta' l-organi ta' impriża."

(2) Fl-Artikolu 3, jiżdied dan il-paragrafu 10:

"10. Il-Kummissjoni tista’ tadotta linji gwida għall-implimentazzjoni ta’ dan l-Artikolu. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 30(3).

(3) Jiddaħħal l-Artikolu 5a li jmiss:

"Artikolu 5a

Promozzjoni ta’ Kooperazzjoni Reġjonali

L-Istati Membri għandhom jikkooperaw bejniethom bil-għan li jintegraw is-swieq nazzjonali tagħhom għall-inqas fuq livell reġjonali. B’mod partikolari, l-Istati Membri għandhom jippromwovu l-kooperazzjoni ta’ l-operaturi tan-netwerk fil-livell reġjonali, u jrawmu l-konsistenza tal-qafas legali u regolatorju tagħhom. Iż-żona ġeografika koperta mill-kooperazzjonijiet reġjonali għandha *tkun konformi mad-definizzjoni taż-żoni ġeografiċi mill-Kummissjoni skond* l-Artikolu 2h(3) tar-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1228/2003 as-26 ta' Ġunju dwar kundizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri [19].

(4) L-Artikolu 8 huwa sostitwit kif ġej:

"Artikolu 8

Separazzjoni tas-sistemi ta’ trażmissjoni u ta’ l-operaturi tas-sistemi ta’ trażmissjoni

---

18 ĠU L 145, 30.4.2004, p. 1.
19 ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1.

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li minn [id-data ta’ traspożizzjoni biż-żieda ta’ sena waħda] ’il quddiem:

(a) kull impriża li jkollha sistema ta’ trażmissjoni taġixxi bħala operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni;

(b) l-istess persuna jew l-istess persuni m’humiex intitolati:

(i) jeżerċitaw kontroll direttament jew indirettament fuq impriża li twettaq il-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew forniment, u li jezerċitaw direttament jew indirettament kontroll u li jkollhom xi interessi fi jew jeżerċitaw xi dritt fuq operatur ta' sistema ta' trażmissjoni jew fuq sistema ta' trażmissjoni,

jew

(ii) jeżerċitaw kontroll direttament jew indirettament fuq operatur ta' sistema ta' trażmissjoni jew fuq sistema ta' trażmissjoni, u li jezerċitaw direttament jew indirettament kontroll jew li jkollhom xi interessi fi jew jeżerċitaw xi dritt fuq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew forniment;

(c) l-istess persuna jew l-istess persuni mhumiex intitolati jaħtru membri tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew ta’ l-entitajiet li jirrappreżentaw l-impriża b’mod legali, ta’ operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni jew ta’ sistema ta’ trażmissjoni, u li direttament jew indirettament jeżerċitaw kontroll jew li jkollhom kwalunkwe interessi fi jew jeżerċitaw kwalunkwe dritt fuq impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta’ ġenerazzjoni jew ta’ forniment;

(d) l-istess persuna mhix intitolata tkun membru tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew ta’ l-entitajiet li jirrappreżentaw l-impriża b’mod legali, kemm ta’ impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta’ ġenerazzjoni jew ta’ forniment u operatur tas-sistema ta’ trażmissjoni jew ta’ sistema ta’ trażmissjoni.

2. L-interessi u d-drittijiet imsemmija fil-paragrafi 1(b) għandhom jinkludu, b’mod partikolari:

(a) is-sjieda ta’ parti mill-kapital jew ta’ l-assi tan-negozju, jew

(b) is-setgħa għall-eżerċizzju tad-drittijiet ta’ votazzjoni, jew

(c) is-setgħa għall-ħatra tal-membri tal-bord superviżorju, tal-bord amministrattiv jew ta’ l-entitajiet li jirrappreżentaw l-impriżi b’mod legali, jew

(d) id-dritt li jiksbu dividendi jew ishma oħra tal-benefiċċji.

3. Għall-finijiet tal-paragrafu 1(b), in-nozzjoni "impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta’ ġenerazzjoni jew forniment" għandha tkopri "impriża li twettaq kwalunkwe mill-funzjonijiet ta’ ġenerazzjoni jew forniment" fi ħdan it-tifsira tad-Direttiva 2003/55/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 rigward regoli komuni għas-suq intern fil-gass naturali u li tħassar id-Direttiva 98/30/KE*, u t-termini "operatur tas-sistema ta' trażmissjoni" u "sistema ta' trażmissjoni" għandhom ikopru "operatur tas-sistema ta' trażmissjoni" u "sistema ta' trażmissjoni" fi ħdan it-tifsira tad-Direttiva 2003/55/KE.

*	ĠU L 176, 15.7.2003, p. 57

4. L-Istati Membri għandhom jippermettu derogi mill-paragrafi 1(b), 1(c) u 1(d) sa [id-data ta' traspożizzjoni biż-żieda ta' sentejn], sakemm l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni ma jkunux jiffurmaw parti minn impriża integrata vertikalment.

5. L-obbligu stipulat fil-paragrafu 1(a) jitiqes imwettaq f'sitwazzjoni fejn bosta impriżi sidien ta' sistemi tat-trażmissjoni jkunu ħolqu impriża konġunta li taġixxi bħala operatur ta' sistema ta' trażmissjoni f'bosta Stati Membri għas-sistemi ta' trażmissjoni kkonċernati. L-ebda impriża oħra ma tista' tkun parti minn din l-impriża konġunta, sakemm ma tkunx ġiet approvata skond l-Artikolu 10 bħala operatur indipendenti ta' sistema.

6. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva msemmija fl-Artikolu 12 miżmuma minn operatur ta' sistema ta' trażmissjoni li kienet tifforma parti minn impriża integrata vertikalment u mill-persunal tagħha ta' dan l-operatur ta' sistema ta' trażmissjoni, ma tiġix trasferita lil impriżi li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni u ta' forniment."

(5) Għandhom jiddaħħlu dawn l-Artikoli 8a u 8b:

"Artikolu 8a

Kontroll fuq propjetarji ta' sistema ta' trażmissjoni u operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni

1. Bla ħsara għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, sistemi ta' trażmissjoni jew operaturi ta' sistemi ta' trażmissjoni m'gaħndhomx ikunu kkontrollati minn persuna jew persuni minn pajjiżi terzi.

2. Ftehim konkluż ma' pajjiż terz jew aktar li l-Komunità hija parti minnu jista' jippermetti deroga mill-paragrafu 1.

"Artikolu 8b

Ħatra u ċertifikazzjoni ta' operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni

1. Impriżi proprjetarji ta' sistema ta' trażmissjoni u li ġew iċċertifikati mill-awtorità regolatorja nazzjonali bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti ta' l-Artikolu 8(1) u 8a, skond il-proċedura ta' ċertifikazzjoni aktar 'l isfel, għandhom jiġu approvati u maħtura bħala operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni mill-Istati Membri. Il-ħatra ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni u ppubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea.

2. Bla ħsara għall-obbligi internazzjonali tal-Komunità, meta tintalab ċertifikazzjoni minn proprjetarju ta' sistema ta' trażmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trażmissjoni kkontrollata minn persuna jew persuni minn pajjiżi terzi skond l-Artikolu 8a, din tinċaħad sakemm is-sid tas-sistema ta' trażmissjoni jew operatur ta' sistema ta' trażmissjoni ma jurix li mhemmx possibbiltà għall-entità kkonċernata li tkun influwenzata, bi ksur ta' l-Artikolu 8(1), direttament jew indirettament, minn kwalunkwe operatur attiv fil-produzzjoni jew il-forniment ta' gass jew elettriku jew minn pajjiż terz.

3. Operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni għandhom jinnotfikaw lill-awtorità regolatorja bi kwalunkwe tranżazzjoni ppjanata li jkollha mnejn teħtieġ valutazzjoni mill-ġdid tal-konformità tagħha ma' l-Artikoli 8(1) jew 8a.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jissorveljaw il-konformità kontinwa ta' l-operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni ma' l-Artikoli 8(1) u 8a. Għandhom jiftħu proċedura ta' ċertfikazzjoni sabiex jiżguraw din il-konformità:

(a) man-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni skond il-paragrafu 3;

(b) fuq inizjattiva tagħhom meta jkunu jafu li bidla ppjanata fid-drittijiet jew l-influwenza fuq il-proprjetarji tas-sistema ta' trażmissjoni jew operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni tista' twassal għal ksur ta' l-Artikolu 8(1) jew 8a, jew meta jkollhom għala jemmnu li ksur bħal dan ikun seħħ; jew

(c) fuq talba motivata tal-Kummissjoni.

5. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jadottaw deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trażmissjoni fi żmien erba' xhur mid-data tan-notifika mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni jew mid-data tat-talba tal-Kummissjoni. Wara li jiskadi dan il-perjodu, iċ-ċertifikazzjonii titqies bħala mogħtija. Id-deċiżjoni espliċita jew taċita ta' l-awtorità regolatorja tista' ssir effettiva biss wara l-konklużjoni tal-proċedura stipulata fil-paragrafi 6 sa 9 u biss jekk il-Kummissjoni ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontriha.

6. Id-deċiżjoni espliċta jew taċita dwar iċ-ċertifikazzjoni ta' operatur ta' sistema ta' trażmissjoni għandha tkun innotifikata mingħajr dewmien lill-Kummissjoni mill-awtorità regolatorja, flimkien ma' l-informazzjoni rilevanti kollha fir-rigward ta' din din id-deċiżjoni.

7. Il-Kummissjoni għandha teżamina n-notifika hekk kif tirċeviha. Fi żmien xahrejn mill-wasla tan-notifika, meta l-Kummissjoni ssib li d-deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibilità tagħha ma' l-Artikoli 8(1), 8a jew 8b(2), għandha tiddeċiedi li tibda l-proċeduri. Fdan il-każ, għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni kkonċernat biex iressqu l-kummenti. Meta titfittex informazzjoni addizzjonali mill-Kummissjoni, il-perjodu ta' xahrejn jista' jiġi estiż b'xahrejn żejda minn meta tkun waslet l-informazzjoni sħiħa.

8. Meta l-Kummissjoni tiddeċiedi li tibda l-proċeduri, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' din id-deċiżjoni, għandha toħroġ deċiżjoni finali

(a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja;

jew

(b) li tirrikjedi lill-awtorità regolatorja kkonċernata temenda jew tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità ma' l-Artikoli 8(1), 8a jew 8b(2).

9. Meta l-Kummissjoni ma tkunx ħadet deċiżjoni biex tibda l-proċeduri jew deċiżjoni finali fil-perjodu ta' żmien stipulat fil-paragrafi 7 u 8 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja.

10. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tirtira d-deċiżjoni dwar iċ-ċertifikazzjoni fi żmien erba' ġimgħat, u għandha tinforma lill-Kummissjoni skond dan.

11. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet regolatorji jistgħu jitolbu lill-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u lill-impriżi li jwettqu kwalunkwe mill-funzjonijiet ta' ġenerazzjoni jew ta' forniment kwalunkwe tagħrif rilevanti għat-twettiq tal-kompiti tagħha skond dan l-Artikolu.

12. Il-Kummissjoni u l-awtoritajiet regolatorji għandhom jippreservaw il-kunfidenzjalità ta' informazzjoni kummerċjalment sensittiva.

13. Il-Kummissjoni għandha tadotta linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni tal-paragrafi 6 sa 9. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 30(3).

(6) L-Artikolu 9 paragrafu a għandu jinbidel kif ġej:

"(a) l-iżgurar tal-kapaċità għaż-żmien fit-tul tas-sistema li tissodisfa domanda raġonevoli għat-trażmissjoni ta' l-elettriku, topera, iżżomm u tiżviluppa taħt kundizzjonijiet ekonomiċi sistemi ta' trażmissjoni sikuri, affidabbli u effiċjenti li jagħtu l-attenzjoni dovuta lill-ambjnet, u li jippromowovu l-effiċjenza fl-enerġija u r-riċerka u l-innovazzjoni partikolarment fir-rigward ta' l-iżgurar tal-penetrazzjoni ta' l-għejun enerġetiċi li jiġġeddu u t-tixrid ta' teknoloġija b'livell baxx ta' karbonju".

(7) L-Artikolu 10 jitħassar.

(8) Għandhom jiddaħħlu l-Artikoli 10 u 10a li ġejjin:

"Artikolu 10

Operaturi tas-sistemi indipendenti

1. Fejn mad-dħul fis-seħħ ta' din id-Direttiva, is-sistema ta' trażmissjoni tkun tappartjeni lil impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri jistgħu jippermettu derogi mill-Artikolu 8(1), bil-kundizzjoni li jinħatar mill-awtorità regolatorja operatur tas-sistema indipendenti, fuq proposta minn sid is-sistema ta' trażmissjoni u soġġett għall-approvazzjoni ta' din il-ħatra min-naħa tal-Kummissjoni. Fi kwalunkwe każ, impriżi integrati vertikalment li huma sidien ta' sistema ta' trażmissjoni fl-ebda każ ma għandhom jiġu mċaħħda milli jieħdu passi biex jikkonformaw ma' l-Artikolu 8(1).

2. L-Istat Membru jista' japprova u jaħtar operaturi ta' sistema indipendenti biss meta:

(a) l-operatur kandidat ikun wera li jikkonforma mar-rekwiżiti ta' l-Artikolu 8(1)(b) sa (d);

(b) l-operatur kandidat ikun wera li għandu għad-dispożizzjoni tiegħu l-finanzi, u r-riżorsi tekniċi u umani meħtieġa biex iwettaq il-kompiti tiegħu skond l-Artikolu 9;

(c) l-operatur kandidat ikun intrabat li jikkonforma ma' pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-netwerk, propost mill-awtorità regolatorja;

(d) il-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni jkun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma ma' l-obbligi tiegħu skond il-paragrafu 6. Għal dawn il-finijiet, għandu jipprovdi abbozz ta' l-arranġamenti kontrattwali kollha ma' l-impriża kandidata u ma' kwalunkwe impriża oħra rilevanti;

(e) l-operatur kandidat ikun wera l-kapaċità tiegħu li jikkonforma ma' l-obbligi tiegħu skond ir-Regolament (KE) Nru 1228/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2003 dwar kundizzjonijiet għall-aċċess għan-networks għall-bdil bejn il-fruntieri fl-elettriku* inkluża l-kooperazzjoni ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fil-livell Ewropew u dak reġjonali.

* ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1-10

3. L-impriżi li jkunu ġew iċċertifikati mill-awtorità regolatorja bħala li kkonformaw mar-rekwiżiti ta' l-Artikoli 8a u 10(2) għandhom jiġu approvati u maħtura bħala operaturi indipendenti tas-sistema mill-Istati Membri. Għandha tapplika l-proċedura ta' ċertifikazzjoni fl-Artikolu 8b .

4. Meta l-Kummissjoni *tkun ħadet deċiżjoni skond il-proċedura fl-Artikolu 8b* u tara li l-awtorità regolatorja ma tkunx ikkonformat mad-deċiżjoni tagħha fi żmien xahrejn, għandha, fi żmien sitt xhur, taħtar, fuq proposta mill-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi ta' l-Enerġija u wara li tkun semgħet il-fehmiet tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni, operatur ta' sistema indipendenti għal perjodu ta' 5 snin. F'kull ħin, sid is-sistema ta' trażmissjoni jista' jipproponi lill-awtorità regolatorja l-ħatra ta' operatur ta' sistema indipendenti ġdid skond il-proċedura fl-Artikolu 10(1).

5. Kull operatur indipendenti tas-sistema għandu jkun responsabbli mill-għoti u mill-amministrazzjoni ta' l-aċċess minn terzi, inkluż il-ġbir ta' tariffi ta' l-aċċess, kirjiet għall-konġestjoni, u ħlasijiet skond il-mekkaniżmu ta' kumpens għal operatur ta' sistema ta' inter-trażmissjoni skond l-Artikolu 3 tar-Regolament 1228/2003, kif ukoll għall-operat, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' trażmissjoni, u għall-iżgurar tal-kapaċità għaż-żmien fit-tul tas-sistema biex tiltaqa' ma' domanda raġonevoli permezz ta' pjjanar ta' l-investimenti. Waqt l-iżvilupp tan-netwerk, l-operatur tas-sistema indipendenti huwa responsabbli għall-ippjanar (inkluż il-proċedura ta' awtorizzazzjoni), il-kostruzzjoni u l-ikkummissjonar ta' infrastruttura ġdida. Għal dan il-għan, għandu jaġixxi bħala operatur tas-sistema ta' trażmissjoni f'konformità ma' dan il-Kapitolu. Il-proprjetarji ta' sistema ta' trażmissjoni ma jistgħux ikunu responsabbli mill-għoti u l-ġestjoni ta' l-aċċess ta' parti terza, u lanqas għall-ippjanar ta' l-investiment.

6. Meta jkun inħatar operatur ta' sistema indipendenti, il-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni għandu:

(a) jipprovdi l-kooperazzjoni u l-appoġġ kollha rilevanti lill-operatur tas-sistema indipendenti għat-twettiq tal-kompiti tiegħu, inkluż b'mod partikolari t-tagħrif kollu rilevanti;

(b) jiffinanzja l-investimenti deċiżi mill-operatur tas-sistema indipendenti u approvati mill-awtorità regolatorja, jew jagħti l-kunsens tiegħu li jiġu ffinanzjati minn kwalunkwe parti interessata, inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti; L-arranġament rilevanti ta' l-iffinanjzar għandhom ikunu soġġetti għall-approvazzjoni mill-awtorità regolatorja; Qabel din l-approvazzjoni, l-Awtorità Regolatorja għandha tikkonsulta l-proprjetarju ta' l-assi flimkien ma' partijiet interessati oħra;

(c) tipprovdi għall-kopertura tar-responsabbiltà li tikkonċerna l-assi tan-netwerk, eskluża r-responsabbiltà marbuta mal-kompiti ta' l-operatur tas-sistema indipendenti;

(d) tipprovdi garanziji biex tiffaċilita kull espansjoni tan-netwerk bl-eċċezzjoni ta' dawk l-investimenti fejn, skond il-paragrafu b, tkun tat il-kunsens tagħha għall-finanzjament minn kwalunkwe parti interessata inkluż l-operatur tas-sistema indipendenti.

7. F'kooperazzjoni mill-qrib ma' l-awtorità regolatorja, l-awtorità nazzjonali rilevanti fuq il-kompetizzjoni għandha tingħata s-setgħat kollha rilevanti sabiex tissorvelja b'mod effikaċi l-konformità ta' sid is-sistema ta' trażmissjoni ma' l-obbligi tiegħu skond il-paragrafu 6.

Artikolu 10a

Separazzjoni tal-proprjetarji tas-sistema ta' trażmissjoni

1. Il-proprjetarji tas-sistema ta' trażmissjoni, fejn operatur ta' sistema indipendenti jkun inħatar, li jkunu parti minn impriżi integrati vertiklament, għandhom ikunu indipendenti, għall-inqas f'termini tal-forma ġuridika, l-organizzazzjoni u t-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom, minn attivitajiet oħrajn li ma humiex relatati mat-trażmissjoni.

2. Sabiex tiġi aċċertata l-indipendenza tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni imsemmi fil-paragrafu 1, għandhom japplikaw l-kriterji minimi li ġejjin:

(a) dawk il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni ma jistgħux jieħdu sehem fl-istrutturi tal-kumpaniji ta' l-impriża integrata ta' l-elettriku li hija responsabbli, direttament jew indirettament, għall-operat ta' kuljum tal-ġenerazzjoni, id-distribuzzjoni u l-forniment ta' l-elettriku;

(b) għandhom jittieħdu miżuri xierqa biex jiġi aċċertat illi l-interessi professjonali tal-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni jitqiesu b'mod li jiżgura li huma kapaċi li jaġixxu b'mod indipendenti;

(c) il-prorjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni għandu jfassal programm ta' konformità, li jistabbilixxi l-miżuri meħuda biex ikun żgurat li ma jkun hemm l-ebda mġiba diskriminatorja, u biex ikun żgurat li l-ħarsien ta' dan il-

programm ikun issorveljat b'mod xieraq. Il-programm għandu jistabbilixxi l-obbligi speċifiċi ta’ l-impjegati li jilħqu dawn l-għanijiet. Rapport ta’ kull sena, li jindika l-miżuri li jkunu ttieħdu, għandu jingħata mill-persuna jew organu responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta’ konformità lill-awtorità regolatorja u għandu jiġi ppubblikat.

3. Il-Kummissjoni tista’ toħroġ linji gwida biex taċċerta l-konformità sħiħa u effettiva mal-paragrafu 2 ta’ dan l-Artikolu ta' sid is-sistema ta’ trażmissjoni. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 30(3).

(9) L-Artikolu 12 għandu jinbidel b'dan li ġej:

"Artikolu 12

Kontroll fuq proprjetarji ta' sistema ta' trażmissjoni u operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni

1. Bla ħsara għall-Artikolu 18 jew kwalunkwe obbligu legali biex l-informazzjoni tiġi żvelata, kull operatur ta’ sistema tad-distribuzzjoni għandu jippreserva l-kunfidenzjalità ta’ informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba fil-kors tat-twettiq tal-kummerċ tiegħu, u għandu jipprevjeni informazzjoni dwar l-attivitajiet proprji li tista’ tkun kummerċjalment vantaġġuża milli tiġi żvelata b’mod diskriminatorju, u b'mod partikolari ma għandux jikxef informazzjoni kummerċjalment sensittiva lill-partijiet li jkun baqa' tal-kumpanija, ħlief jekk dan ikun meħtieġ għat-twettiq ta' tranżazzjoni ta' negozju. Sabiex tkun żgurata l-osservanza sħiħa tar-regoli dwar is-seperazzjoni ta' l-informazzjoni, għandu jkun żgurat ukoll l-proprjetarju tat-trażmissjoni jew il-parti li jkun baqa' tal-kumpanija ma jużawx servizzi konġunti, minbarra minn funzjonijiet purament amministrattivi jew ta' l-IT (eż. l-ebda servizzi legali konġunt).

2. Operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni ma għandhomx, fil-kuntest ta’ bejgħ jew xiri tal-gass naturali minn impriżi relatati, jabbużaw minn informazzjoni kummerċjalment sensittiva miksuba minn terzi fil-kuntest tal-fornitura jew in-negozjar ta’ l-aċċess għas-sistema."

(10) L-Artikolu 15 huwa emendat kif ġej:

(a) Fil-paragrafu 2(c), għandha tiżdied is-sentenza li ġejja wara l-ewwel sentenza: "Sabiex jitwettqu dawn il-kompiti, l-operatur tas-sistema ta’ distribuzzjoni għandu jkollu għad-dispożizzjoni tiegħu r-riżorsi neċessarji, inklużi dawk umani, tekniċi, finanzjarji u fiżiċi."

(b) Il-paragrafu 2(d) huwa emendat kif ġej:

(i) l-aħħar sentenza hija emendata kif ġej: "Rapport ta’ kull sena, li jindika l-miżuri li jkunu ttieħdu, għandu jingħata mill-persuna jew organu responsabbli għas-sorveljanza tal-programm ta’ konformità, minn hawn 'il quddiem ‘l-uffiċjal għall-konformità’, lill-awtorità regolatorja msemmija fl-Artikolu 22a(1) u għandu jiġi ppubblikat.

(ii) Is-sentenza li ġejja hija miżjuda: L-uffiċjal għall-konformità għandu jkun indipendenti bis-sħiħ u għandu jkollu aċċess għat-tagħrif kollu neċessarju dwar l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni u dwar kwalunkwe kumpanija affiljata sabiex iwettaq il-kompitu tiegħu."

(c) Għandhom jiżdiedu l-paragrafi 3 u 4 li ġejjin:

"3. Fejn l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jifforma parti minn impriża integrata vertikalment, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-attivitajiet ta' l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni jiġu ssorveljat sabiex ma jkunx jista' japprofitta ruħu mill-integrazzjoni vertikali tiegħu biex ixekkel il-kompetizzjoni. B'mod partikolari, operaturi ta' sistemi ta' distribuzzjoni integrati vertikalment ma għandhomx, fil-komunikazzjonijiet u l-l-użu tal-marka (branding) tagħhom, joħolqu konfużjoni fir-rigward ta' l-identità separata tal-fergħa tal-forniment ta' l-impriża vertikalment integrata.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida biex tiżgura l-konformità sħiħa u effettiva ta' l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni mal-paragrafu 2 fir-rigward ta' l-indipendenza sħiħa ta' l-operatur tas-sistema ta' distribuzzjoni, l-assenza ta' mġiba diskriminatorja, u li l-attivitajiet ta' forniment ta' l-impriża integrata vertikalment ma jeħdux vantaġġ inġust mill-integrazzjoni vertikali tiegħu. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 30(3).

(11) L-Artikolu 17 għandu jinbidel kif ġej:

"Din id-direttiva ma għandhiex tipprevjeni l-operazzjoni ta' operatur ta' sistema magħquda ta' trażmissjoni u distribuzzjoni dejjem sakemm, għal kull waħda mill-attivitajiet tagħha, jikkonforma mad-dispożizzjonijiet applikabbli ta' l-Artikoli 8, 10b u 15(1)."

(12) Dan il-Kapitolu VIIa jiddaħħal wara l-Artikolu 22:

"KAPITOLU VIIa

AWTORITAJIET REGOLATORJI NAZZJONALI

Artikolu 22a

Ħatra u indipendenza ta' l-awtoritajiet regolatorji

1. Kull Stat Membru għandu jaħtar awtorità regolatorja nazzjonali waħda.

2. L-Istati Membri għandhom jiggarantixxu l-indipendenza ta' l-awtorità regolatorja u jiżguraw li teżerċita l-poteri tagħha b'mod imparzjali u trasparenti. Għal dan il-għan, Stat Membru għandu jiżgura li, meta twettaq il-kompiti regolatorji kkonferiti fuqha permezz ta' din id-Direttiva, l-awtorità regolatorja tkun legalment distinta u funzjonalment indipendenti minn kull entità oħra pubblika jew privata, u li l-persunal tagħha u l-persuni responsabbli għall-ġestjoni tagħha jaġixxu indipendentement minn kull interess tas-suq u ma jippruvawx ifittxu jew jieħdu struzzjonijiet minn kwalunkwe gvern jew entità pubblika jew privata.

3. Sabiex titħares l-indipendenza ta’ l-awtorità regolatorja, l-Istati Membri għandhom b’mod partikolari jiżguraw li:

(a) l-awtorità regolatorja għandha personalità ġuridika, awtonomija baġitarja, u riżorsi umani u finanzjarji biżżejjed biex twettaq id-dmirijiet tagħha;

(b) il-bord tat-tmexxija tagħha jinħatar għal perjodu fiss mhux rinovabbli ta’ talanqas ħames snin, u jista' jitneħħa mill-kariga matul il-mandat tiegħu biss jekk ma jibqax jissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti f’dan l-Artikolu jew minħabba li jkun ħati ta’ mġiba ħażina."

Artikolu 22b

L-għanijiet ta’ politika ta’ l-awtorità regolatorja

Fit-twettiq tal-kompiti regolatorji speċifikati f'din id-Direttiva, l-awtorità regolatorja għandha tieħu l-miżuri kollha raġonevoli għall-ksib ta’ dawn l-għanijiet:

(a) il-promozzjoni, f’kooperazzjoni mill-qrib ma’ l-Aġenzija, l-awtoritajiet regolatorji ta’ Stati Membri oħrajn u l-Kummissjoni, ta’ suq intern ta' l-elettriku li jkun kompetittiv, sikur u ambjentalment sostenibbli fi ħdan il-Komunità, u ftuħ effettiv fis-suq għall-konsumaturi u l-fornituri kollha tal-Komunità;

(b) l-iżvilupp ta’ swieq reġjonali kompetittivi u li jiffunzjonaw tajjeb fi ħdan l-Unjoni Ewropea sabiex jinkiseb l-għan imsemmi fil-punt (a);

(c) it-tneħħija ta’ restrizzjonijiet fuq il-kummerċ fl-elettriku bejn l-Istati Membri, inkluż l-iżvilupp ta’ kapaċitajiet xierqa ta’ trażmissjoni transkonfinali li jilqgħu d-domanda, itejbu l-integrazzjoni ta’ swieq nazzjonali u jiffaċilitaw il-fluss bla xkiel ta' l-elettriku madwar l-Unjoni Ewropea;

(d) li jiġi żgurat l-iżvilupp ta’ sistemi sikuri, effiċjenti u ta’ min joqgħod fuqhom, li jippromwovu l-effiċjenza fl-enerġija, l-adegwatezza tas-sistema li tilqa’ d-domanda u l-iżvilupp ta’ teknoloġiji rinovabbli u b'użu baxx ta' karbonju, fit-tul kif ukoll fiż-żmien fil-qosor; (e) li jiġi żgurat li l-operaturi tan-netwerk jingħataw inċentivi xierqa, kemm fit-tul kif ukoll fiż-żmien fil-qosor, sabiex iżidu l-effiċjenzi fil-prestazzjoni tan-netwerk u jġibu 'l quddiem l-integrazzjoni tas-suq;

(f) li jiġi żgurat il-funzjonament effiċjenti tas-suq nazzjonali tagħhom, u li tiġi promossa kompetizzjoni effettiva f’kooperazzjoni ma’ l-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni.

Artikolu 22c

Dmirijiet u setgħat ta’ l-awtorità regolatorja

1. L-awtorità regolatorja għandu jkollha d-dmirijiet li ġejjin:

(a) li tiżgura l-konformità ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni u distribuzzjoni, u, meta dan ikun rilevanti, l-proprjetarji tas-sistema, kif ukoll kwalunkwe impriża ta' l-elettriku, ma' l-obbligi tagħhom skond din id-Direttiva u ma' leġiżlazzjoni rilevanti oħra tal-Komunità, inkluż f'dak li jirrigwarda l-kwistjonijiet transkonfinali;

(b) kooperazzjoni dwar kwistjonijiet transkonfinali ma' l-awtorità jew l-awtoritajiet regolatorji ta' dawk l-Istati Membri;

(c) il-konformità ma', u l-implimentazzjoni ta' deċiżjonijiet ta' l-Aġenzija u tal-Kummissjoni;

(d) tirrapporta kull sena dwar l-attività tagħha u dwar il-qadi ta' dmirijietha lill-awtoritajiet rilevanti ta’ l-Istati Membri, lill-Aġenzija u lill-Kummissjoni. Dan ir-rapport għandu jkopri l-passi kollha li ttieħdu u r-riżultati li nkisbu fir-rigward ta’ kull wieħed mill-kompiti elenkati f’dan l-Artikolu;

(e) tiżgura li ma jkunx hemm sussidji inkroċati bejn l-attivitajiet ta' trażmissjoni, distribuzzjoni u forniment;

(f) tirrevedi l-pjanijiet ta’ investiment ta’ l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, u tipprovdi fir-rapport annwali tagħha valutazzjoni tal-pjan ta’ investiment ta’ l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni fir-rigward tal-konsistenza tiegħu mal-pjan ta’ l-iżvilupp tan-netwerk madwar l-Ewropa fuq firxa ta’ għaxar snin kif imsemmi fl-Artikolu 2c(1) tar-Regolament (KE) Nru 1228/2003;

(g) is-sorveljanza tas-sigurtà u l-affidabbiltà tan-netwerk, u r-reviżjoni tar-regoli dwar is-sigurtà u l-affidabbiltà tan-netwerk;

(h) tissorvelja l-livell ta’ trasparenza, tiżgura l-konformità ma’ l-obbligi ta’ trasparenza min-naħa ta’ l-impriżi ta' l-elettriku;

(i) tissorvelja l-livell ta’ ftuħ fis-suq u ta’ kompetizzjoni fil-livelli ta’ bejgħ bl-ingrossa u bl-imnut, inklużi l-boroż ta' l-elettriku, prezzijiet domestiċi, u kwalunkwe tixkil jew restrizzjoni tal-kompetizzjoni f’kooperazzjoni ma’ l-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni, inkluż billi tipprovdi kull tagħrif rilevanti, filwaqt li tgħaddi l-każijiet rilevanti lill-awtoritajiet dwar il-kompetizzjoni rilevanti;

(j) tissorvelja ż-żmien li jittieħed mill-impriżi ta’ trażmissjoni u ta’ distribuzzjoni biex isiru konnessjonijiet u tiswijiet;

(k) bla ħsara għall-kompetenza ta' l-awtoritajiet regolatorji l-oħra, tiżgura standards għoljin ta' servizzi universali u pubbliku għall-elettriku, il-protezzjoni ta' klijenti vunnerabbli, u li l-miżuri tal-ħarsien tal-konsumatur stipulati fl-Anness A jkunu effettivi;

(l) tippubblika rakkomandazzjonijiet, mill-inqas fuq bażi annwali, dwar il-konformità tat-tariffi tal-forniment ma' l-Artikolu 3;

(m) tiżgura l-aċċess għad-dejta dwar il-konsum tal-klijent, l-applikazzjoni ta' format armonizzat għad-dejta dwar il-konsum u l-aċċess għad-dejta skond il-paragrafu (h) ta' l-Anness A;

(n) tissorvelja l-implimentazzjoni tar-regoli għar-rwoli u r-responsabbiltajiet ta' l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni, ta' l-operaturi tas-sistema ta' distribuzzjoni, il-fornituri u l-klijenti u ta' partijiet oħrajn fis-suq skond ir-Regolament (KE) 1228/2003;

(o) tissorvelja l-investiment fil-kapaċitajiet ta' ġenerazzjoni fir-rigward ta' sigurtà ta' provvista.

2. Minbarra l-kompiti kkonferiti fuqu skond il-paragrafu 1, meta operatur tas-sistema indipendenti jkun inħatar skond l-Artikolu 10, l-awtorità regolatorja għandha:

(a) tissorvelja l-konformità tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni u l-operatur indipendenti tas-sistema ma' l-obbligi tiegħu skond dan l-Artikolu, u toħroġ penali għan-nuqqas ta' konformità skond il-paragrafu 3(d);

(b) tissorvelja r-relazzjonijiet u l-komunikazzjonijiet bejn l-operatur indipendenti tas-sistema u l-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni sabiex jiżgura l-konformità ta' l-operatur indipendenti tas-sistema ma' l-obbligi tiegħu, u b'mod partikolari għanhda tapprova l-kuntratti u taġixxi bħala awtorità għar-riżoluzzjoni tat-tilwim bejn l-operatur indipendenti tas-sistema u l-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni fir-rigward ta' kull ilment imressaq minn kwalunkwe parti skond il-paragrafu 7;

(c) bla ħsara għall-proċedura skond il-paragrafu 2c ta' l-Artikolu 10, għall-ewwel pjan ta' għaxar snin għall-iżvilupp tan-netwerk, tapprova l-ippjanar ta' l-investimenti u l-pjan multijannwali għall-iżvilupp tan-netwerk ippreżentati kull sena mill-operatur tas-sistema indipendenti;

(d) tiżgura li t-tariffi ta' l-aċċess għan-netwerk miġburin mill-operaturi tas-sistema indipendenti jkunu jinkludu ħlas għall-proprjetarju jew proprjetarji tan-netwerk, li jipprovdi/u ħlas adegwat ta' l-assi tan-netwerk u ta' kwalunkwe investiment ġdid fihom;

(e) ikollha s-setgħat li twettaq spezzjonijiet fuq is-sede tal-proprjetarju tas-sistema ta' trażmissjoni u ta' l-operatur tas-sistema indipendenti.

(f) tissorvelja l-użu tal-kirjiet għall-konġestjoni miġbura mill-operatur tas-sistema ta' trażmissjoni indipendenti f'konformità ma' l-Artikolu 6(6) tar-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1228/2003 tas-26 ta' Ġunju dwar kundizzjonijiet għall-aċċess għan-netwerks għall-bdil [skambju] bejn il-fruntieri fl-elettriku[20].

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet regolatorji jingħatawlhom is-setgħat li jippermettulhom iwettqu d-dmirijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 b'mod

[20] ĠU L 176, 15.7.2003, p. 1.

effiċjenti u mingħajr dewmien. Għal dan il-għan, l-awtorità regolatorja għandu jkollha mill-inqas dawn is-setgħat:

(a) li toħroġ deċiżjonijiet li jorbtu dwar l-impriżi ta' l-elettriku;

(b) twettaq, f'kooperazzjoni ma' l-awtorità nazzjonali għall-kompetizzjoni, investigazzjonijiet dwar l-operat tas-swieq ta' l-elettriku, u tiddeċiedi, fin-nuqqas ta' ksur ta' regoli tal-kompetizzjoni, dwar kull miżura xierqa meħtieġa u proporzjonata għall-promozzjoni ta' kompetizzjoni effettiva u tiżgura l-operat kif suppost tas-suq, inkluż impjanti virtwali tal-qawwa elettrika;

(c) titlob għal kwalunkwe informazzjoni mill-impriżi ta' l-elettriku li tkun rilevanti għall-qadi tad-dmirijiet tagħha;

(d) timponi sanzjonijiet effettivi, xierqa u disswassivi lil impriżi ta' l-elettriku li ma jikkonformawx ma' l-obbligi tagħhom skond din id-Direttiva jew kwalunkwe deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja jew ta' l-Aġenzija;

(e) ikollha d-drittijiet xierqa ta' investigazzjoni, u setgħat rilevanti biex tagħti istruzzjonijiet dwar is-soluzzjoni ta' tilwim skond l-Artikoli 7 u 8;

(f) tapprova miżuri ta' salvagwardja kif imsemmi fl-Artikolu 24.

4. L-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu responsabbli għall-iffissar jew l-approvazzjoni qabel ma jidħlu fis-seħħ tat-termini u l-kundizzjonijiet għal:

(a) tqabbid u aċċess man-netwerks nazzjonali, inklużi tariffi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni. Dawn it-tariffi għandhom jippermettu l-investimenti meħtieġa fin-netwerks li jsiru b'mod li jippermetti lil dawn l-investimenti li jaċċertaw il-vijabbiltà tan-netwerks.

(b) il-provvediment ta' servizzi ta' bilanċjar.

5. Meta jiffissaw jew japprovaw it-tariffi, l-awtoritajiet regolatorji għandhom jiżguraw li l-operaturi tan-netwerk jingħataw inċentiva tajba biżżejjed, kemm fit-tul kif ukoll fiż-żmien qasir, biex iżidu l-effiċjenzi, jinkoraġġixxu l-integrazzjoni tas-suq u jappoġġjaw l-attivitajiet ta' riċerka relatati.

6. L-awtoritajiet regolatorji għandu jkollhom l-awtorità li jirrikjedu lil operaturi tat-trasmissjoni u tad-distribuzzjoni, jekk meħtieġ, li jimmodifikaw it-termini u l-kundizzjonijiet, inklużi t-tariffi msemmija f'dan l-Artikolu, biex jaċċertaw li huma proporzjonati u applikati b'mod mhux diskriminatorju.

7. Kwalunkwe parti li jkollha lment kontra operatur tas-sistema tat-trasmissjoni jew distribuzzjoni tista' tirreferi l-ilment lill-awtorità regolatorja li, waqt li tkun qed taġixxi bħala awtorità li ssolvi t-tilwim, għandha tagħti deċiżjoni fi żmien xahrejn minn wara li din tkun irċeviet l-ilment. Dan il-perjodu jista' jiġi estiż b'xahrejn fejn tintalab aktar informazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji. Dan il-perjodu jista' jiġi estiż bil-qbil tal-persuna li tkun għamlet l-ilment. Din id-deċiżjoni għandha tkun vinkolanti sakemm ma tiġix irrevokata b'appell, u sal-waqt li sseħħ din ir-revoka.

8. Kwalunkwe parti li tkun affettwata u li jkollha d-dritt li tressaq ilment dwar deċiżjoni fuq metodoloġiji meħuda skond dan l-Artikolu jew, fejn l-awtorità regolatorja jkollha l-obbligu li tikkonsulta ruħha dwar il-metodoloġiji proposti, din tista', minn talanqas fi żmien xahrejn, jew f'perjodu iqsar kif deċiż mill-Istati Membri, wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni jew il-proposta għad-deċiżjoni, tissottometti l-ilment għall-istħarriġ. Tali lment ma għandux iwassal għal xi sospensjoni.

9. L-Istati Membri għandhom joħolqu mekkaniżmi xieraq u effiċjenti għar-regolament, kontroll u trasparenza sabiex jiġi evitat abbuż ta' posizzjoni dominanti, b'mod partikolari bi żvantaġġ għall-konsumaturi, u kwalunkwe aġir predatorju. Dawn il-mekkaniżmi għandhom iqisu d-disposizzjonijiet tat-Trattat, u b'mod partikolari l-Artikolu 82 tiegħu.

10. L-Istati Membri għandhom jaċċertaw li jittieħdu l-passi xierqa, inklużi azzjoni amministrativa jew proċeduri kriminali b'mod konformi mal-liġi nazzjonali tagħhom, kontra l-persuni naturali jew legali responsabbli fejn ir-regoli tal-kunfidenzjalità imposti minn din id-Direttiva ma jkunux ġew rispettati.

11. L-ilmenti msemmija fil-paragrafi 7 u 8 għandhom ikunu bla ħsara għall-eżerċitu tad-drittijiet ta' l-appell taħt il-liġijiet Komunitarji u nazzjonali.

12. Id-Deċiżjonijiet meħuda mill-awtoritajiet regolatorji għandhom ikunu motiviati.

13. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jeżistu mekkaniżmi xierqa fuq livell nazzjonali li bihom parti affettwata minn deċiżjoni ta' awtorità regolatorja nazzjonali jkollha d-dritt għall-appell lil entità indipendenti mill-partijiet involuti.

14. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida għall-implimentazzjoni mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali tas-setgħat deskritti f'dan l-Artikolu. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 27b(3)."

Artikolu 22d

Reġim regolatorju għal kwistjonijiet transkonfinali

1. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkooperaw mill-qrib u jikkonsultaw ma' xulxin, u għandhom jipprovdu 'l xulxin u l-Aġenzija b'kull informazzjoni meħtieġa għat-twettiq ta' dmirijiethom skond id-Direttiva. Dwar l-informazzjoni li tiġi skambjata, l-awtorità li tirċievi għandha tiżgura l-istess livell ta' kunfidenzjalità bħal ta' l-awtorità li tibgħat l-informazzjoni kkonċernata.

2. L-awtoritajiet regolatorji għandhom jikkooperaw talanqas fil-livell reġjonali biex jinkoraġġixxu l-ħolqien ta' arranġamenti ta' operat sabiex tiġi żgurata ġestjoni ottima tan-netwerk, sabiex jiġu żviluppati skambji konġunti ta' elettriku u l-allokazzjoni ta' kapaċità transkonfinali, kif ukoll sabiex jiġi żgurat livell minimu ta' kapaċità ta' interkonnessjoni fir-reġjun li jippermetti l-iżvilupp ta' kompetizzjoni effettiva.

3. L-Aġenzija għandha tiddeċiedi dwar ir-reġim regolatorju għall-infrastruttura li tgħaqqad mill-inqas żewġ Stati Membri:

(a) fuq talba konġunta mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetneti, jew,

b) meta l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali kompetenti ma jkunx irnexxielhom jilħqu qbil dwar ir-reġim regolatorju xieraq fi żmien sitt xhur mid-data meta l-fajl ġie ppreżentat lill-aħħar minn dawn l-awtoritajiet regolatorji.

4. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida dwar il-firxa tad-dmirijiet ta' l-awtoraitajiet regolatorji sabiex jikkoperaw ma' xulxin u ma' l-Aġenzija, u dwar is-sitwazzjonijiet li fiha l-Aġenzija ssir kompetneti biex tiddeċiedi dwar ir-reġim regolatorju għall-infrastrutturi li jgħaqqdu talanqas żewġ Stati Membri. Dawn il-miżuri, maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 27b(3).

Artikolu 22e

Konformità mal-Linji Gwida

1. Kwalunkwe awtorità regolatorja u l-Kummissjoni jistgħu jitolbu l-opinjoni ta' l-Aġenzija dwar il-konformità ta' deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja b'linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament (KE) Nru 1228/2003.

2. L-Aġenzija għandha tagħti l-opinjoni tagħha lill-awtorità regolatorja li tkun talbitha jew lill-Kummissjoni, rispettivament, u lill-awtorità regolatorja li tkun ħadet id-deċiżjoni kkonċernata fi żmien erba' xhur.

3. Meta l-awtorità regolatorja li tkun ħadet id-deċiżjoni ma tikkonformax ma' l-opinjoni ta' l-Aġenzija fi żmien erba' xhur mid-data tal-wasla, l-Aġenzija għandha tgħarraf lill-Kummissjoni.

4. Kwalunkwe awtorità regolatorja tista' tinforma lill-Kummissjoni fejn tqis li deċiżjoni meħuda minn awtorità regolatorja ma tikkonformax ma' linji ta' gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-Regolament Nru 1228/2003 fi żmien xahrejn mid-data ta' dik id-Deċiżjoni.

5. Meta l-Kummissjoni, fi żmien xahrejn minn meta tkun ġiet infurmata mill-Aġenzija skond il-paragrafu 3 jew minn awtorità regolatorja skond il-paragrafu 4, u fuq l-inzjattiva tagħha stess fi żmien tliet xhur mid-data tad-deċiżjoni, issib li d-deċizjoni ta' awtorità regolatorja tqajjem dubji serji dwar il-kompatibilità tagħha mal-linji gwida msemmija f'din id-Direttiva jew fir-regolament (KE) Nru 1228/2003, il-Kummissjoni tista' tiddeċiedi li tibda l-proċeduri. Fdan il-każ, għandha tistieden lill-awtorità regolatorja u lill-partijiet għall-proċeduri quddiem l-awtorità regolatorja biex iressqu l-kummenti tagħhom.

6. Meta l-Kummissjoni tiddeċiedi li tibda l-proċeduri, fi żmien mhux aktar minn erba' xhur mid-data ta' din id-deċiżjoni, għandha toħroġ deċiżjoni finali:

(a) li ma tqajjimx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja;

jew

(b) li tirrikjedi lill-awtorità regolatorja kkonċernata temenda jew tirtira d-deċiżjoni tagħha jekk tqis li ma kienx hemm konformità mal-linji gwida.

7. Meta l-Kummissjoni ma tkunx ħadet deċiżjoni biex tibda l-proċeduri jew deċiżjoni finali fil-perjodu ta' żmien stipulat fil-paragrafi 5 u 6 rispettivament, għandu jitqies li ma qajmitx oġġezzjonijiet kontra d-deċiżjoni ta' l-awtorità regolatorja.

8. L-awtorità regolatorja għandha tikkonforma mad-deċiżjoni tal-Kummissjoni biex temenda jew tħassar id-deċiżjoni fi żmien xahrejn u għandha tinforma lill-Kummissjoni skond dan.

9. Il-Kummissjoni għandha tadotta linji gwida li jistipulaw id-dettalji tal-proċedura li għandha tiġi segwita għall-applikazzjoni ta' dan l-Artikolu. Din il-miżura, maħsuba biex temenda elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 27b(3).

Artikolu 22f

Żamma ta' reġistri

1. L-Istati Membri għandhom jesiġu li l-impriżi jżommu għad-dispożizzjoni ta' l-awtorità regolatorja nazzjonali, l-awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni u l-Kummissjoni, għal talanqas ħames snin, id-dejta rilevanti fir-rigward tat-tranżazzjonijiet kollha fil-kuntratti tal-forniment ta' l-elettriku u d-derivattivi elettriċi ma' klijenti bl-ingrossa u operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni.

2. Id-dejta għandha tinkludi dettalji dwar karatteristiċi finanzjarji, bħal tul ta' żmien, regoli dwar il-forniment u l-għeluq tat-tranżazzjonijiet rilevanti, il-kwantità, id-dati u l-ħinijiet ta' l-eżekuzzjoni u l-prezzijiet tat-tranżazzjoni, u l-mezzi għall-identifikazzjoni tal-klijent bl-ingrossa kkonċernat, kif ukoll dettalji speċifiċi dwar il-pożizzjonijiet kollha miftuħin fil-kuntratti tal-forniment ta' l-elettriku u tad-derivattivi ta' l-elettriku.

3. L-awtorità regolatorja tista' tiddeċiedi li tagħmel disponibbli lill-parteċipanti fis-suq l-elementi ta' din l-informazzjoni, sakemm ma tiġix rilaxxata xi informazzjoni li tkun kummerċjalment sensittiva dwar atturi individwali fis-suq jew dwar tranżazzjonijiet individwali. Dan il-paragrafu ma għandux japplika għall-informazzjoni dwar l-istrumenti finanzjarji li jaqa' fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

4. Sabiex tkun żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jiddefinizzi l-metodi u l-arranġamenti għaż-żamma tar-reġistri kif ukoll il-forma u l-kontenut tad-dejta li għandha tinżamm. Dawn il-miżuri, maħsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva billi tissupplimentaha, għandha tiġi adotatta skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 27b(3).

5. Fir-rigward ta' tranżazzjonijiet fid-derivattivi ta' l-elettriku ta' impriżi ta' forniment bi klijenti bl-ingrossa u operaturi ta' sistema ta' trażmissjoni, dan l-Artikolu għandu japplika biss ġaladarba l-Kummissjoni tkun adottat il-linji gwida msemmija fil-paragrafu 4.

6. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu ma għandhomx joħolqu obbligi addizzjonali fil-konfornt ta' l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 għal entitajiet li jidħlu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE.

7. Fil-każ li l-awtoritajiet imsemmija fil-paragrafu 1 ikollhom bżonn l-aċċess għad-dejta miżmuma minn netitajiet li jidħlu fl-ambitu tad-Direttiva 2004/39/KE, l-awtoritajiet responsabbli skond dik id-Direttiva għandhom jipprovdu lill-awtoriatjiet imsemmija fil-paragrafu 1 bid-dejta meħtieġa.

(13) L-Artikolu 23 jitħassar.

(14) L-Artikolu ġdid 27b jiddaħħal kif ġej:

"Artikolu 27b

Il-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandu jkollha l-għajnuna ta' kumitat.

2. Kull fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikoli 3 u 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, filwaqt li jitqiesu d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8 tagħha.

3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandhom japplikaw l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċiżjoni 1999/468/KE, filwaqt li jiġu kkunsidrati d-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8 tagħha."

(15) Fl-Anness A, il-paragrafi li ġejjin għandhom jiżdiedu:

"(h) għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom id-dejta dwar il-konsum, u għandhom ikunu jistgħu, bi ftehim espliċitu u mingħajr ħlas, jagħtu lil kwalunkwe impriża li għandha liċenzja ta' forniment ta' aċċess għad-dejta tagħha dwar il-kejl. Il-parti responsabbli għall-ġestjoni tad-dejta ikollha l-obbligu li tgħaddi din id-dejta lill-impriża. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu format għad-dejta kif ukoll proċedura għall-fornituri u għall-konsumaturi biex ikollhom aċċess għad-dejta. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi ddebitata lill-konsumatur għal dan is-servizz.

(i) għandhom kull xahar jiġu infurmati tajjeb dwar il-konsum attwali ta' l-elettriku u l-ispejjeż. L-ebda spiża addizzjonali ma tista' tiġi ddebitata lill-konsumatur għal dan is-servizz.

(j) fi kwalunkwe żmien fis-sena jistgħu jbiddlu l-fornitur, u kont li jkollu klijent mal-fornitur ta' qabel ma għandux jitħallas aktar tard minn xahar wara l-aħħar forniment mill-fornitur ta' qabel."

Artikolu 2

It-traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idaħħlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jiġu konformi ma' din id-Direttiva sa mhux aktar tard minn [18-il xahar wara d-dħul fis-seħħ]. Għandhom jikkomunikaw minnufih lill-Kummissjoni t-test ta' dawn id-dispożizzjonijiet u tabella ta' korrelazzjoni bejn dawn id-dispożizzjonijiet u din id-Direttiva.

   Għandhom japplikaw dawn id-dispożizzjonijiet minn [18-il xahar wara d-dħul fis-seħħ].

   Meta l-Istati Membri jadottaw dawn id-dispożizzjonijiet, dawn għandu jkun fihom referenza għal din id-Direttiva jew ikunu akkumpanjati b'din ir-referenza meta jiġu ppubblikati uffiċjalment. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu kif għandha ssir referenza bħal din.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet ewlenin tal-liġi nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 3

Dħul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidħol fis-seħħ fil-[...] ġurnata wara dik tal-pubblikazzjoni tagħha fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea.

Artikolu 4

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmula fi Brussell, […]

Għall-Parlament Ewropew | *Għall-Kunsill*
Il-President | *Il-President*
[…]
[…]